

STJERNEN

138. ÅRGANG NUMMER 10 JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE OKTOBER 1989

Oktober 1989
138. årgang
Nummer 10

Det Første Præsidentskab:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

De Tolvs Kvorum:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Vejledere: Hugh W. Pinnock, Gene R. Cook,
William R. Bradford, Keith W. Wilcox

Redaktør: Hugh W. Pinnock

Adm. direktør for Kirkens tidsskrifter:
Thomas L. Peterson

International Magazines:

Chefredaktør: Brian K. Kelly
Medredaktør: David Mitchell
Assisterende redaktør: Ann Læmmlen
Assisterende redaktør for Børnestjernen: DeAnne Walker
Kunstnerisk leder: M. Masato Kawasaki
Layout og design: Sharrt Cook

STJERNEN

Redaktør: Carsten Gram
Kirkenyt: Jørgen Ljungström

Redaktionens adresse:

Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 01 391366

Distribution:

Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lyngø
Telf. 02 187727

© 1989 by Corporation of the President of
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Eftertryk forbudt

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk

STJERNEN is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Application to mail at second class postage rates is pending at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 per year. \$1.00 per single copy. Thirty days' notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send U.S.A. and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, U.S.A. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, U.S.A.

Abonnement:

12 numre Dkr. 83,- (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 31 20 988 til
Nordisk Distributions Center,
Smedevangen 9, DK-3540 Lyngø.
USA og Canada: US\$10.00 (Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Center
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PM BA 8910 DA

STJERNEN

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

Indhold

- 2 BUDSKAB FRA DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB:
Født af Gud, *Præsident Ezra Taft Benson*
- 7 BESØGSLÆRERINDERNES BUDSKAB:
Vore hjerter skal vendes
- 8 Tabte sandheder gengivet – 3. del, *Gilbert W. Scharffs*
- 12 Mormons Bog blev læst på otte år, *Dennis C. Brimhall*
- 14 Joaquim holdt op med at komme i Kirken, *Keith Nielson*
- 16 Enlig mor – men ikke alene, *Frances Warden*
- 19 Hinsides bisonokserne, *Diane Lofgren Mangum*
- 24 MORMONOPLEVELSE:
En familie til Peter, *Lin Watson*
- 25 Familien Knight – 1. del, *William G. Hartley*
- 33 En mindegave, *LaRene Gaunt*
- 34 Noget om døden og om at dø, *William M. Timmins*

ISÆR FOR UNGE

- 38 Der er mere end én slags vinder, *Jason John Bushnell*
- 42 „Er du større?” *Jennifer Clark*
- 44 Det var morsomt at hjælpe, *Richard M. Romney*
- 48 En højtsparkende familie, *Laird Roberts*

Børnestjernen

- 2 De retfærdiges sang, *Elaine Fronk Whiteley*
- 5 Syng en sang
- 6 FÆLLESTID:
Efterlev den gyldne regel, *Pat Graham*
- 8 BARE FOR SJOV:
Mormon, *Becky Morgan og Sally Hanna*
Hvem er jeg?, Julie Wardell
Personer, steder eller ting? *Susan Meeks*

På omslaget: „*And Should We Die Before Our Journey's Through – Happy Day?*”, copyright Harold I. Hopkinson. Da de hellige drog over prærien til Salt Lake-dalen, var det ikke usædvanligt for en familie at miste nogle af deres kære. Noget af det mest tragiske, som pionererne oplevede, skete „Hinsides bisonokserne”, som én af artiklerne hedder i dette nummer.

FØDT AF GUD

Præsident Ezra Taft Benson

*„Verden vil forandre folk
ved at ændre deres omgivelser.
Evangeliet forandrer folk, som derpå
ændrer deres omgivelser.“*

Hvad mener I om Kristus?" (Mattæus 22:42). Dette spørgsmål, som Herren har fremsat, har udfordret verden i århundreder.

Heldigvis har Gud givet os yderligere skrifter i vore dage, endnu et vidne, nemlig Mormons Bog, for at overbevise verden om at Jesus er Kristus. Alle som vil læse Mormons Bog og sætte den på den guddommelige prøve, som Moroni foreslog (se Moroni 10:3-5), kan blive overbevist om at Jesus er Kristus. Når man så har fået denne overbevisning, opstår dernæst spørgsmålet: „Vil jeg følge ham?" Djævlene tror at Jesus er Kristus, men de foretrækker alligevel at følge Satan (se Jakobs Brev 2:19; Markus 5:7).

Profeterne har gennem tiderne opfordret folk til at beslutte sig. „Vælg i dag, hvem I vil tjene," bønfuldt Josua (Josua 24:15).

Profeten Elias tordnede: „Hvor længe vil I blive ved at halte til begge sider? Er Herren Gud, så hold eder til ham" (1 Kong. 18:21).

Hvis du vælger at følge Kristus, har du valgt vejen, sandheden og livet – den rette vej, den frelsende sandhed, det rige liv (se Johannes 14:6).

„Jeg vil anbefale jer at søge denne Jesus," sagde Moroni (Ether 12:41).

Vælg af forandre dig

Hvis du vælger at følge Kristus, vælger du at forandre dig.

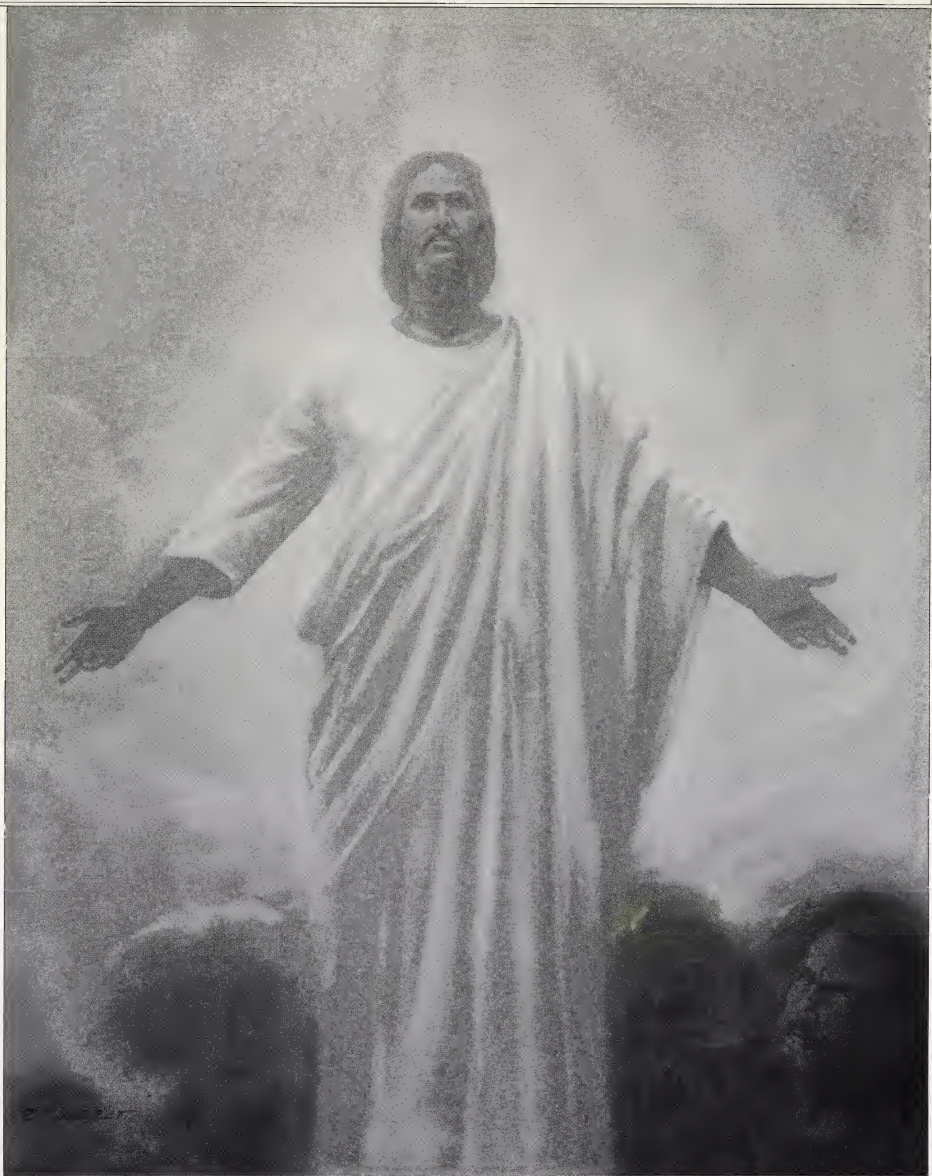
Præsident David O. McKay sagde, at „intet menneske oprigtigt kan beslutte sig til at leve op til Jesus fra Nazarets lærdomme i sin hverdag uden at fornemme en ændring i sin natur. Udtrykket *‘født påny’* har en dybere betydning end mange mennesker forbinder med det. Denne *ændrede følelse* er måske ubeskrivelig, *men den er realistisk.*" (Conference Report, apr. 1962, s. 7).

Kan et menneskehjerte forandres? Selvfølgelig kan det! Det sker hver eneste dag gennem Kirkens fantastiske missionering. Det er et af de mest udbredte af Kristi mirakler. Hvis det endnu ikke er sket for dig – så bør det ske.

Vor Herre sagde til Nikodemus at „ingen kan se

---

*Når du vælger at følge
Kristus, så vælger du vejen,
sandheden og livet – den
rette vej, den frelsende
sandhed, det rige liv.*

Robert T. Barrett

Guds rige, hvis han ikke bliver født på ny" (Joh. 3:3). Om dette har præsident Kimball sagt: „Dette er det enkleste og mest præcise svar på det sværeste af alle spørgsmål . . . der skal en genfødsel og forvandling til for at opnå evigt liv" (Conference Report, apr. 1958, s. 14).

Præsident McKay sagde, at Kristus forlangte „en total ændring" af Nikodemus', „indre menneske". Hans måde at tænke, føle og handle på, med hensyn til det åndelige, skulle undergå en grundig og permanent forandring. (Conference Report, apr. 1960, s. 26).

Udover de udvortes ordinanser – dåb og håndspå-læggelse – skal man fødes åndeligt påny for at få op-højelse og evigt liv.

Alma fastslår: „Og Herren sagde til mig: Du skal ikke forundre dig over, at alle mennesker, ja mænd og kvinder, alle slægter, stammer, tungemål og folk skal fødes påny, ja fødes af Gud og forandres fra deres kødelige og faldne tilstand til en reffærdig tilstand, idet de er genløst af Gud og blevet hans sønner og døtre.

Og således bliver de nye mennesker, og uden de gør dette, kan de ingenlunde arve Guds rige" (Mosiah 27:25-26).

Denne „forandring af hjertet" og „genfødsel" er bedst beskrevet i vor religions hjørnesteen, Mormons Bog.

De, der blev født af Gud efter at have hørt kong Benjamins tale, oplevede en stor forandring i hjertet. De var ikke mere „tilbøjelige til at gøre ondt, men be-standig gøre godt" (se Mosiah 5:2, 7).

---

*Hver uge, når vi deltager
i nadverren, så vidner
vi atter om, at vi er villige
til at påtage os Kristi navn,
altid erindre ham og
holde hans bud.*

Almas vigtigste spørgsmål

I Alma, kapitel 4, beskrives en periode i nephiternes historie, hvor kirken begyndte „at blive hindret i dens fremgang" (Alma 4:10). Alma imødegik denne udfordring ved at frasige sig sin stilling som overdommer i regeringen og ofre „sig fuldt og helt for embedet som højpræst", hvilket også var hans ansvar (Alma 4:20).

Han bar sit „rene vidnesbyrd" for folk (se Alma 4:19), og i Alma kapitel 5 stiller han mere end 40 vigtige spørgsmål.

Han sagde ligeud til kirkens medlemmer: „Og nu spørger jeg jer, mine brødre i kirken: Er I blevet født åndeligt af Gud? Er hans billede prentet i jeres bevidsthed? Har I oplevet denne store forandring i hjertet?" (Alma 5:14).

Han fortsatte: „Dersom I har følt jer påvirket til at synge sangen om den forløsende kærlighed, vil jeg spørge jer, om I også føler således nu?" (Alma 5:26).

Mon ikke kirken ville opleve en dramatisk fremgang, hvis der var flere, som var blevet åndeligt genfødt? Kan I forestille jer, hvad der ville ske i jeres hjem? Kan I forestille jer hvor mange flere eksemplarer af Mormons Bog, vi ville se hos et stadigt større antal missionærer, som ved, hvordan de skal bruge den, og som er genfødt af Gud? Det var denne Alma der var født af Gud, der som missionær var så dygtig til at give andre del i ordet, at mange andre også blev født af Gud (se Alma 36:23–26).

Herren arbejder med det indre. Verden arbejder med det ydre. Verden fjerner folk fra slummen. Kristus fjerner snavset fra folk, hvorpå de fjerner sig fra slummen. Verden vil forandre folk ved at ændre deres omgivelser. Kristus forandrer folk, som derpå ændrer deres omgivelser. Verden vil forme menneskenes adfærd, men Kristus kan ændre den menneskelige natur.

„Den menneskelige natur *kan* ændres, her og nu," sagde præsident McKay, og så citerede han følgende: „Du kan ændre den menneskelige natur. Intet menneske, som har fornemmet Kristi ånd blot et halv minut, kan benægte denne sandhed . . .

Du kan ændre den menneskelige natur, din egen menneskelige natur, hvis du overgiver dig til Kristus. Den menneskelige natur kan ændres her og nu. Det er sket tidligere at menneskelig natur er blevet ændret. Den menneskelige natur skal undergå en enorm for-

andring fremover, medmindre verden skal drukne i sit eget blod. Men kun Kristus kan ændre den.

Der var tolv mænd, som gjorde en hel del for at ændre verden for (1900) år siden. Tolv almindelige mennesker." (Quoting Beverly Nichols: *Stepping Stones to an Abundant Life*, s. 23, 127. Samlet af Llewelyn R. McKay. *Deseret Book*, Salt Lake City, 1971).

Ja, Kristus ændrer mennesker, og ændrede mennesker kan ændre verden.

Ledet af Kristus

Mennesker, der ændres ved Kristus, vil lade Kristus være lederen. De vil som Paulus vide, hvad han ønsker de skal gøre (se Ap.G. 9:6). Peter sagde, at de skulle „gå i Hans fodspor“ (1 Pet. 2:21). Johannes sagde, at de skulle „vandre således, som Herren vandrede“ (1 Joh. 2:6).

Og endelig – hvis folk lader Kristus stå i spidsen, vil de blive optaget i Kristus.

Hans vilje bliver deres vilje (se Joh. 5:30).

De vil kun gøre det, som behager Herren (se Joh. 8:29).

De er ikke alene parate til at dø for Herren, men de er, hvad der er endnu vigtigere, parate til at leve for ham.

I deres hjem vil billederne på deres vægge, bøgerne i deres reoler, musikken de spiller, de ord de siger og deres gerninger, afsløre, at de er kristne.

De står som Guds vidner til alle tider, i alle ting og på alle steder (se Mosiah 18:9).

De har Kristus i tankerne, for de vender alle deres tanker mod ham (se L&P 6:36).

De har Kristus i deres hjerte, for deres hjertes attrå vil være til Herren evindeligt (se Alma 37:36).

De deltager næsten hver eneste uge i nadveren og vidner påny for deres evige Fader om, at de er villige til at påtage sig hans Søns navn, altid erindre ham og holde hans bud (se Moroni 4:3).

Sagt i Mormons Bogs sprog: „De mætter sig med Kristi ord“ (2 Ne. 32:3), „taler om Kristus“ (2 Ne. 25:26), „glæder sig i Kristus“ (2 Ne. 25:26), „er blevet levendegjort i Kristus“ (2 Ne. 25:25) og „glæder (sig) i Kristus“ (2 Ne. 33:6).

De bjærges sig kort og godt ved Herren, og finder evigt liv (se Luk. 17:33).

Den evige stad

Præsident David O. McKay har fortalt om noget, der hændte ham. Engang han var faldet i søvn, sagde han, at han „fik et syn, hvor han så noget uendelig ophøjet“. Han så en smuk by, en stor folkemængde klædt i hvidt, og Frelseren.

„Jeg forstod, at det måtte være hans by. Det var den evige stad, og de mennesker, som fulgte Frelseren, skulle forblive der i fred og evig glæde.

Men hvem var de?

Det var som om, at Frelseren læste mine tanker, for han svarede ved at pege på en halvcirkel, som kom til syne over dem. Der stod med guldbogstaver:

Det er dem, der har overvundet verden – som i sandhed er blevet født påny!

„Da jeg vågnede var det daggy.“ (*Cherished Experiences from the Writings of President David O. McKay*, samlet af Clare Middlemiss, s. 59-60. *Deseret Book Co.*, Salt Lake City, 1976).

Når vi vågner op og bliver født af Gud, vil en ny dag bryde frem, og Zion vil blive forløst.

Må vi være overbeviste om, at Jesus er Kristus og vælge at følge ham, ændre os på grund af ham, lade ham være vor leder, lade os opsluge af ham, og blive født påny. □

IDEER TIL HJEMMELÆRERE

Nogle punkter, som kunne understreges. Hvis du synes, kan du fremlægge disse punkter under dine hjemmelæreres besøg.

1. Præsident Benson siger, at de ændringer, som foregår i det menneskelige hjerte, når evangeliet efterleves, er „et af de mest udbredte af Kristi mirakler i vore dage,,.

2. For én, der virkelig følger Kristus, har „født påny,, en dybere betydning end blot at antage hans navn. Vi er nødt til at ofre os selv for Herren og stræbe efter evigt liv.

3. Når vi vælger at følge Kristus, så vælger vi vejen, sandheden og livet – den rette vej, den frelsende sandhed, et liv i overflod.

4. Du eller et medlem af den familie, du besøger, kunne måske fortælle eksempler på den forandring, der skete med jer, da I valgte at følge Frelseren.

VORE HJERTER SKAL VENDES

Formål: At minde søstrene om, at det er vigtigt at skrive deres personlige og familiens historie.

Da Elizabeth var ni år emigrerede hun til USA sammen med sin onkel. Hendes forældre og deres andre seks børn planlagde at slutte sig til dem i Amerika, men det lykkedes dem aldrig. Hun så dem aldrig mere.

Elizabeth voksede op, blev gift og bød en dag to sidste dages hellige missionærer velkommen i sit hjem. Et par måneder senere tilsluttede Elizabeth sig Kirken. Men hun havde det svært i sit liv. Hendes mand mistede det ene ben ved en ulykke. Han led også af tuberkulose og grøn stær, og han var blind de sidste femten år af sit liv.

Ved hans død stod Elizabeth alene tilbage med et landbrug og ni børn, som hun skulle forsørge. Hun supplerede familiens begrænsede indtægter ved at arbejde som jordemoder.

Tre gange mistede familien deres hus – ved en oversvømmelse, en brand og en orkan. Men Elizabeth bevarede sin tro og sin positive indstilling, trods sine prøvelser, og hun spredte evangeliets glade budskab overalt, hvor hun gik.

Elizabeth har, med sin svigerdatter Marys hjælp, samlet sin egen historie, men hun blev dræbt ved en bilulykke lige før arbejdet var fuldført. Mary følte sig inspireret til at gøre arbejdet færdigt og stille det til familiens rådighed.

Elizabeths historie har øvet stor indflydelse på hendes efterkommere. „Bedstemor lever stadig med i vort liv,” siger Marys datter, Carol.

„Når jeg ser mine børnebørn gå hen til bogreolen og

tage denne historie frem,” siger Mary, „så føler jeg stærkt, hvorfor jeg blev inspireret til at gøre den færdig – det var, for at hendes efterkommere kunne få den arv, som hun efterlod sig.”

Når vi lærer noget om vore forfædre, så får vi hjælp til at forstå både dem og os selv bedre. Mange af deres drømme, ambitioner, problemer og udfordringer ligner vores. Vi opnår åndelig styrke ved at læse om, hvordan vore forfædre mødte udfordringerne og overvandt dem. Men arbejdet med slægtens historie er ikke kun med til at forene familien for evigt, det styrker også båndet mellem de levende familiemedlemmer.

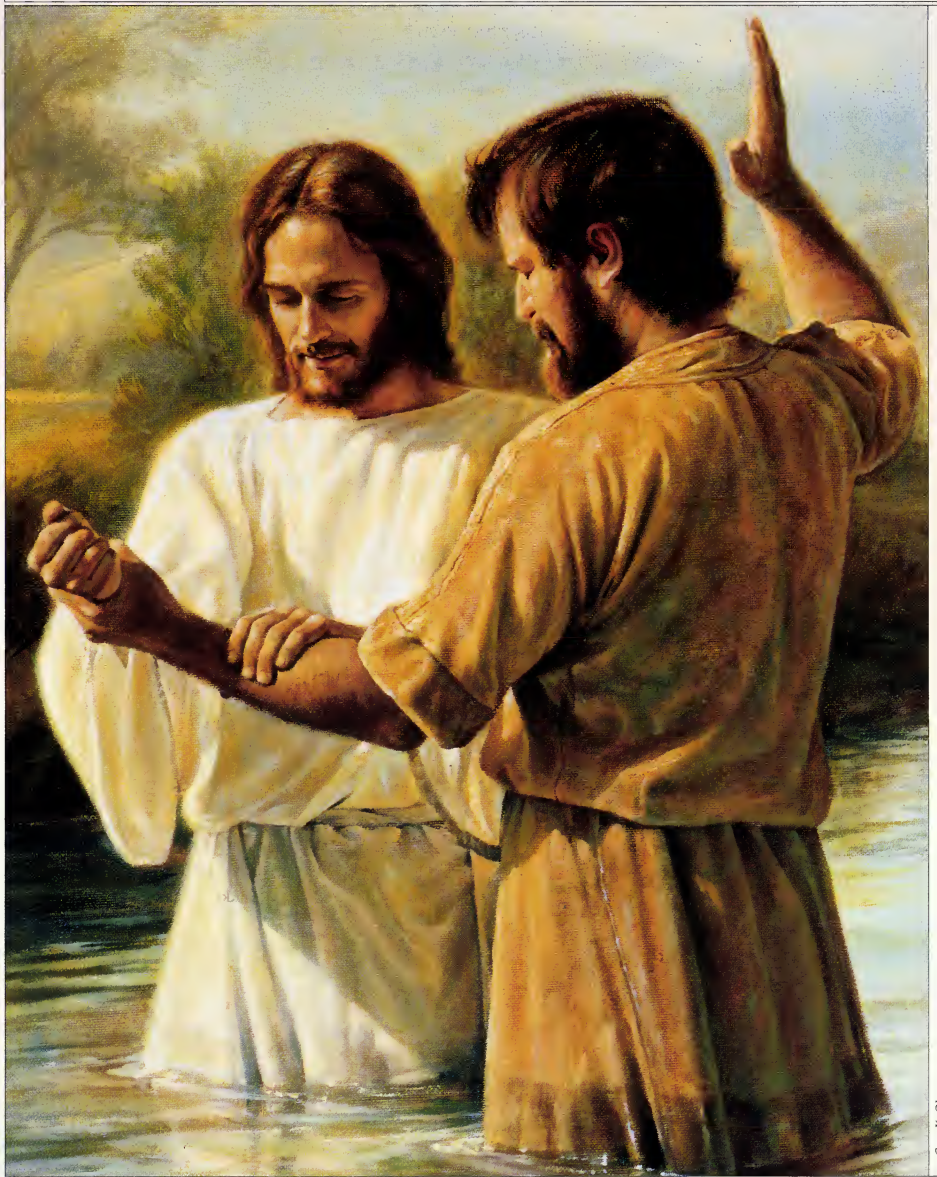
Vor personlige historie og slægtens historie hjælper os til at forstå, hvem vi er, og hvad vore ansvar er, ligesom det hjælper os til at vurdere vort eget liv og bevare en arv for vore efterkommere. □

Forslag til besøgs-lærerinderne

1. Fortæl en trosfremmede oplevelse, som du har skrevet i din mindebog eller i din slægtshistorie, eller lad den søster, I besøger, fortælle en sådan.

2. Giv den søster, I besøger, en opfordring til at skrive mindebog eller skrive sin personlige historie, hvis hun ikke allerede gør det.

(Se *Familiaften, Idé- og håndbog*, s. 117-120, 222-23, hvor der står mere om dette emne).

Greg K. Olsen

TABTE SANDHEDER GENGIVET

3. Del: Hvad vi ikke ville vide om Jesus Kristus, dersom vi ikke havde Mormons Bog

Gilbert W. Scharffs

Gilbert W. Scharffs, som er institutlærer, har i denne serie i tre dele opregnet, hvad Mormons Bog fojer til vor viden om Frelseren. I den første artikel (august 1989) fortalte bror Scharffs om den større forståelse, Mormons Bog giver os om Herrens sonoffer. I sidste måned behandlede han emner som Herrens kærlighed til alle mennesker, at Jesus Kristus er kilden til ægte frihed og Frelserens førjordske tilstand. I denne afsluttende artikel gennemgår han, hvordan Frelserens mission forklares i Mormons Bog, hvad bogen forklarer om fortsat åbenbaring, samt hvordan bogen bærer vidnesbyrd om at Jesus er Kristus.

17. *Frelserens jordiske mission gjaldt ikke kun Palæstina.* Jesu herredømme udstrækker sig til hele verden. Det skriftsted, hvor Kristus siger: „Jeg har andre får, som ikke hører til denne fold; også dem bør jeg lede, og de skal høre min røst“ (Johannes 10:16), har været forvirrende for mange mennesker. I Amerika, fastslog Frelseren: „I er dem, om hvem jeg sagde: Jeg har andre får, som ikke er af denne fold“ (3 Nephi 15:21). Derpå sagde Kristus: „Jeg har andre får, som ikke hører til dette land,“ som han endnu ikke havde besøgt (3 Nephi 16:1).

18. *Vi lærer mere om dåb i Mormons Bog.* Eftersom dåb foretages til syndernes forladelse, undrer mange sig over, at Frelseren, som var syndfri, skulle døbes. I Matteusevangeliet står der kun, at det var for at „opfylde alt, hvad ret er“ (Matteus 3:15). Men når Herren er hellig, hvorfor skulle han så døbes? Nephi sagde, at Jesus blev døbt for at vidne over for Faderen, at han var lydige, og for at vise os, hvad vi skal gøre for at blive frelst (se 2 Nephi 31:5-9). I Mormons Bog står der

også tydeligt, at der blev foretaget dåbshandlinger længe før Frelserens jordiske mission (se Mosiah 18:14).

19. *Jesu Kristi bjergprædiken er forklaret tydeligere i Mormons Bog.* Bjergprædiken, som den er gengivet i Bibelen er eminent, men på visse punkter lidt uklar. I Mormons Bog tydeliggøres nogle af disse punkter. Der står for eksempel i Matteus 5:3 og 5:6: „Salige er de fattige i ånden, thi Himmeriget er deres“ og „salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, thi de skal mættes.“ I 3 Nephi står der: „Salige er de fattige i ånden, som kommer til mig, thi himmeriges rige er deres“ (fremhævelse tilføjet), og i 12:6 står der: „Salige er alle de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, thi de skal fyldes med den Helligånd“ (fremhævelse tilføjet).

20. *Jesus Kristus har et evigt præstedømme, som mennesket kan få del i.* I de fire evangelier er begrebet Frelserens magt og myndighed ikke klart forbundet med tanken om et præstedømme, som det præsterne og levitterne var i besiddelse af. I Brevet til Hebræerne omtales Jesus Kristus som „en stor ypperstepræst“. Her nævnes hans myndighed kun i forbindelse som det middel, der gav hans disciple magt til at styre Kirken (se Hebræerne 4:14-5:10).

I Mormons Bog forklarer Alma mere om det højere præstedømme. Herren ordinerede præster til at undervise folk, og disse præster blev ordineret efter Guds Søns orden, så folk „derigennem kunne vide, på hvilken måde de skulle vente forløsning ved hans Søn“ (Alma 13:2). Det højere præstedømme har eksisteret lige fra verdens grundlæggelse, forberedt fra

evigheden til dem, som er værdige til at modtage det (se Alma 13:1-12). I Mormons Bog står der også, at Melkisedek havde en far, i modsætning til i Hebræerne 7:3, hvor der står, at han var „uden fader, uden moder“ (se Alma 13:18).

21. *Kristus er kilden til fortsat åbenbaring i går, i dag og i morgen.* De fleste kristne samfund tror, at Gud ikke længere giver åbenbaringer som det var tilfældet på Bibelens tid. Men Mormon sagde udtrykkeligt, at der fortsat ville blive givet åbenbaringer (se 3 Nephi 29:6). Derfor skrev Moroni: „Jeg taler til jer, som ikke vedkender jer Guds åbenbaringer . . . og siger, at de er afskaffet, så der ikke gives åbenbaringer . . .

den, som fornægter disse ting, kender ikke Kristi evangelium“ (Mormon 9:7-8).

22. *Mormons Bog profeterer, at Frelseren ville genoprette sin kirke i vore dage.* I Bibelen forudsiges en genoprettelse, men i Mormons Bog er der flere detaljer om Herrens værk i de sidste dage. Lehi erklærede, at „Messias i kraftens ånd skulle åbenbares for dem i de sidste dage for at føre dem fra mørket til lyset“ (2 Nephi 3:5). Flere af profeterne skrev, at Mormons Bog selv ville være en del af genoprettelsen (se 2 Nephi 27; Ether 5).

23. *Jesus sagde, at hans kirke skulle bære hans navn.* I Bibelen nævnes Kristi kirke ikke ved navn. I vore dage hedder næsten ingen kristen kirke noget med *Jesus* og kun nogle få kirker inkluderer *Kristus* i deres navn. De tolv disciple, som Frelseren valgte til at lede sin kirke i Amerika, gav sig til at bede kraftigt og faste for at få at vide, hvad de skulle kalde kirken. Frelserens svarede: „Hvordan kan den være min kirke, når den ikke kaldes ved mit navn?“ (3 Nephi 27:8).

24. *Messias har ikke glemt jøderne.* Jeg husker en jødisk professor, Harris Lenowitz, som bemærkede, at de sidste dages hellige i reglen altid behandler jøderne venligt. Og så tilføjede han: „Men det bekymrer mig. For Muhammed behandlede os også venligt i begyndelsen, og det samme gjorde kong Ferdinand og dronning Isabella af Spanien sidst i 1400-tallet, og Martin Luther to århundreder senere. Men når jøderne ikke lod sig omvende, var disse ledere og deres folk atter imod dem. Jeg er bange for, at det samme sker med mormonerne.“

Vi fortalte ham naturligvis, at noget sådant ville være imod et af Kirkens fundamentale principper: „Vi kræver ret til at dyrke den almægtige Gud i overensstemmelse med vor egen samvittigheds bud og indrømmer alle mennesker den samme ret, lad dem tilbede hvorledes, hvor eller hvad de vil“ (11. Trosartikel).

Nogle mennesker undrer sig over, at Frelseren, der var syndfri, skulle døbes. Mattæus siger, at det kun skete for at „opfylde alt, hvad ret er“.

Derpå talte vi om det løfte, som Mormons Bog giver jøderne. I 3 Nephi 29 taler Mormon om Israels hus, og specielt om jøderne ved Mormons Bogs fremkomst, hvor Herren ville begynde at opfylde sit løfte til dem om, at de skal indsamles til deres arveland (se 3 Nephi 29:1). Han siger, at vi ikke „behøver . . . at sige, at Herren tøver med at komme til Israels børn“ (vers 2). Mormon belærer os om, at „Herren skal ihukomme sin pagt, som han har gjort med sit folk, som er af Israels hus“ (vers 3). Mormon slutter sine skrivelser således: „Og I behøver ikke mere at håne, foragte eller spotte jøderne eller nogle af de øvrige af Israels hus; thi se, Herren ihukommer sin pagt med dem, og han vil gøre med dem, som han har svoret“ (vers 8).

Vi sidste dages hellige ved, at Herren vil udføre sit arbejde blandt jøderne. Vi behøver ikke at bekymre os om deres omvendelse (se L&P 45:48-53).

25. *Mormons Bog er i de sidste dage et vidne om, at Jesus er Kristus.* „På to eller tre vidners udsagn skal enhver sag afgøres“ (2 Korinter 13:1). Bibelen vidner udtrykkeligt om Kristus og Mormons Bog, den tilføjer sit overbevisende vidnesbyrd til det der findes i Bibelen. Enhver større profet i Mormons Bog profeterede om Frelseren og belærte om ham. I Mormons Bog er også omtalt yderligere tre bibelske profeter, som ikke omtales i vore dages biber (se 1 Nephi 19:10). I Mormons Bog står der om Frelserens besøg i Amerika og om de lærdomme, han fremsatte der. Frelseren giver selv en forklaring på det vidnesbyrd, som Mormons Bogs profeter giver om, hvem han er:

„Se, jeg er Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden.

Og se, jeg er verdens lys og liv, og jeg har drukket af den bitre kalk, som Faderen har givet mig, og jeg har herliggjort Faderen ved at påtage mig verdens synder, hvori jeg har underkastet mig Faderens vilje i alt fra begyndelsen“ (3 Nephi 11:10-11).

Hvor meget ville vi vide om Jesus Kristus, dersom vi ikke havde Mormons Bog? Ville vi „kastes og drives hid og did af alle mulige lærdomme“ „og stadig . . . lære uden nogen sinde at nå til erkendelse af sandheden“? (se Efeserne 4:14; 2 Timoteus 3:7). I en kraftig bøn til sin Fader, sagde Herren: „Dette er det evige liv, at de kender dig, den eneste sande Gud, og ham, som du har sendt, Jesus Kristus“ (Johannes 17:3). Vi står i en stor taknemmelighedsgæld til Mormons Bogs profeter og til Joseph Smith, fordi de lærte os Jesus Kristus bedre at kende, så vi kan få mulighed for at opnå evigt liv. □

MORMONS BOG BLE

Da vi i 1978 boede i Salt Lake City, var min kone, Linda, og jeg med til et møde for hjemvendte missionærer. På et tidspunkt fortalte én af de tidligere missionærer begejstret, at han og hans familie stod tidligt op hver morgen og læste i skrifterne.

Jeg har før hørt om den slags mennesker. Jeg kunne lige selv overkomme at læse regelmæssigt i skrifterne, men nej, få hele min familie tidligt ud af sengen hver morgen for at læse et par skriftsteder!

Linda og jeg var dog klar over, at vi måtte gøre noget. Vi kunne godt indse, at hvis vore børn fik denne vane, endnu mens de var små, så ville de have et godt grundlag at bygge videre på.

Et par morgener efter, og et par minutter før sædvanligt, samlede familien op for at begynde at læse Mormons Bog.

Vi valgte Mormons Bog på grund af de mange dejlige beretninger og den enkle måde, hvorpå evangeliets principper fremstilles her. Det var også det eneste af vore standardværker, vi havde i en udgave med store skrifttyper for børn. Angela var 6 år, Jamie var 3 og Dallas var nyfødt. I begyndelsen var det svært at få Jamie og Dallas med, men Angela mødte pligtskyldigt op hver morgen.

Cirka nitten sekunder inde i vort første morgenmøde, var der et par ting som stod os klart: For det første, at vi ikke ville blive færdige med dette her projekt foreløbig. For det andet, at det ville mislykkes for os alle sammen, dersom vi læste alt for meget ad gangen. Og for det tredje, at børnene glædede sig lige så meget over at læse for mor og far, som over de budskaber de fik gennem Mormons Bog.

Med dette i tankerne besluttede vi os til kun at læse en kolonne af en side hver dag. Vi ville læse et vers højt hver efter tur. For Angelas vedkommende, hvis læsefærdighed var begrænset, betød det, at Linda eller jeg skulle sige et eller to ord, hvorpå hun skulle gentage dem.

Vi blev tilskyndet til at tale om det læste, når børnene stillede spørgsmål, eller når far og mor følte trang til at understrege noget. Læsningen blev ofte mere spænd-

ende, når vi i forvejen fortalte lidt om det, som vi skulle læse. Når én af de store profeter døde, blev vi bedrøvede og talte om det. Når vi kom til en af vore yndlingshistorier eller en yndlingsprofet, så fortalte vi det.

Lige fra begyndelsen indså vi, at det ikke var et spørgsmål om at nå til bogens sidste vers. Det morskommene var turen dertil. Det varede ikke længe, før vi ikke mere ønskede at få bogen læst færdig i en fart. Hvad gjorde det, om det tog fem år? Hvis børnene eller måske oven i købet mor og far blev trætte eller distræte, så læste vi ikke mere. Vi kunne altid begynde den næste dag, hvor vi var gået i stå dagen før.

Hver gang vi havde læst, sluttede vi med at knæle ned og bede familiebøn.

Efterhånden som ugerne blev til måneder og månederne til år, udfoldedes et mirakel for vore øjne. Vi oplevede, hvordan vore børn lærte at læse. Men endnu bedre, vi så, at de lærte profeterne, historierne og lærdommene i Mormons Bog at kende.

Da vores børn blev ældre, blev de hele eksperter i at læse op fra bogen. De behøvede mindre og mindre hjælp til at udtale ord og navne, og det var kun sjæl-

EV LÆST PÅ OTTE ÅR

Dennis C. Brimhall

dent, at de ikke kunne læse ord som lamaniter, selv om de somme tider havde brug for hjælp til mere almindelige ord. Bogen med de store typer gik snart i arv fra Angela til Jamie, fra Jamie til Dallas og derpå til vores yngste og sidstfødte, Jill. Da de ældste børn fik deres egen Mormons Bog, satte de endnu større pris på den.

Vi oplevede mange sejre henad vejen. Når et barn kunne læse et helt vers uden hjælp, gav resten af familien deres bifald til kende i et spontant jubelbråb. Da vi læste 3 Nephi, fornemmede vi allesammen en særlig ånd. Børnene syntes, at hvert eneste vers var betydningsfuldt. Visse af passagerne læste vi mere end én gang og holdt pauser for at tale om det, vi havde læst. Da vi læste om Herrens kærlighed til børn og om, hvordan han velsignede dem, syntes børnene, at Mormons Bog var skrevet for dem.

Vi havde også vores problemer. Det var svært for os at gennemføre vort læseprogram om sommeren. Når børnene havde skoleferie, behøvede de ikke at stå så

tidligt op som jeg måtte, og vi forsømte ofte vores læsning i sommermånederne. Vi havde dog intet besvær med at komme i gang igen, når skolen atter begyndte.

Den største udfordring fik vi i 1983, da vi flyttede. Vi kom til at bo i omegnen af en by, og jeg havde en ti-mes vej til arbejde. Det betød, at jeg måtte tage hjemmefra tidligt om morgenen, før børnene vågnede.

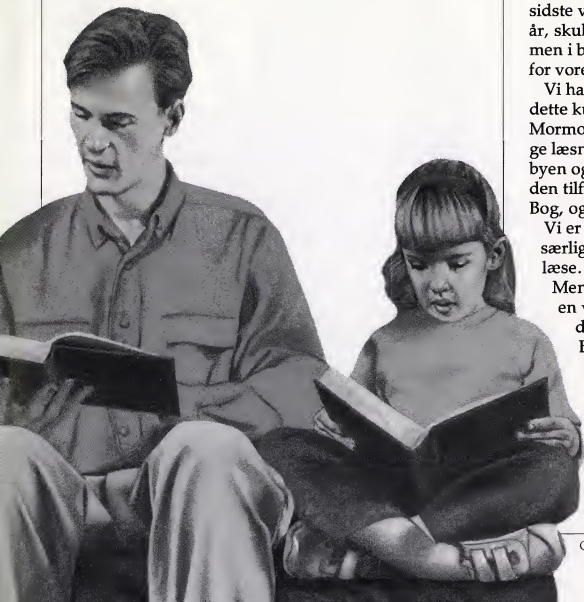
Vi løste problemet ved i stedet at læse lige før sengetid om aftenen. Da krævede det mere selvdisciplin at få læst. Et fortravlet skema, lektier, tv, ja selv aktiviteter i Kirken kappedes om at tage vores tid. Men i løbet af et par uger havde vi indarbejdet en rutine og fortsatte derud af.

Da vi var nået cirka halvvejs igennem Mormons Bog, kunne vi se, at vi måtte øge vores anstrengelser, hvis vores børn skulle nå at få læst Mormons Bog, før de forlod hjemmet for at studere, gifte sig eller tage på mission. Vi var forlængst gået over til at læse begge kolonner på en side. Nu begyndte vi at læse to sider hver aften. I oktober 1986 satte vi os et mål! Vi ville være færdige med at læse bogen inden jul!

Det var ikke en helt almindelig aften, da vi læste de sidste vers i bogen. Vi planlagde det så Jill, der var 5 år, skulle læse det sidste vers. Vi sagde ikke ret meget, men i bønnen denne aften blev der sagt en særlig tak for vores otte års rejse gennem Mormons Bog.

Vi havde tænkt på at fejre det, men vi erkendte, at dette kun var slutningen på vores indsats for at få læst Mormons Bog. Det var ikke slutningen på vores daglige læsning i skrifterne. Så vi fejrede det blot ved at gå i byen og købe os en is. Den egentlige belønning lå i den tilfredsstillelse, vi følte. Vi havde læst Mormons Bog, og vi havde gjort det sammen.

Vi er overbevist om, at Herren gav vores børn en særlig velsignelse. De er blevet meget dygtige til at læse. De har også fattet kærlighed til Mormons Bog. Men vi er fremfor alt blevet knyttet sammen med en viden om, at vi havde adlydt profeten, og om den styrke vi opnåede ved de råd, som Mormons Bog giver, og i den indbyrdes kærlighed vi udviklede disse minutter hver eneste dag, når vores børn var centrum for vores fulde opmærksomhed, og der egentlig ikke var andet, som betød noget. □

JOAQUIM HOLDT OP MED AT KOMME I KIRKEN

Den nyomvendte Joaquim syntes ikke at kunne få nok af Kirken og dens aktiviteter. Hvis han tilfældigvis traf os missionærer i løbet af dagen, stoppede han sit arbejde og tilbragte adskillige timer med at kontakte folk på gaden sammen med os. Han kom oven i købet tidligere i kirke, bare for at se om der var noget, han kunne hjælpe til med. Joaquim Pinto Dias og hans familie kom hurtigt til at tilhøre den faste kerne i Meier gren i Rio de Janeiro, Brasilien i 1970.

Joaquim blev kaldet til at undervise i søndagsskolen, og passede nidkært sin kaldelse. Hvis lektien krævede at han underviste 40 minutter, så gjorde han det.

Men pludselig holdt han op med at komme i kirken. Årsagen til problemet var en tilsyneladende bagatel, som det så ofte er tilfældet med nye medlemmer. Søndagskolepræsidenten havde, i sit forsøg på at passe sin stilling, afkortet klassesiden, for at løse et problem med at få gennemført programmet. Da Joaquim gjorde indsigelser, havde præsidenten svaret ham uhøfligt.

Kort tid efter blev søndagskolepræsidenten kaldet til at være den nye grenspræsident. Da det skete, holdt den dybt fornærmede Joaquim helt op med at komme i Kirken, og ligegyldigt hvad medlemmer og missionærer gjorde, kunne de ikke ændre hans indstilling.

Jeg var én af disse missionærer. Efter at vi i en måned forgæves havde forsøgt at overtale ham, besluttede min kammerat og jeg os

En mindre uoverensstemmelse vedrørende klassetidens længde, fik Joaquim til at blive væk fra Kirken.

til at besøge Joaquim endnu en gang. De sædvanlige argumenter førte stadig ikke til noget resultat. Pludselig hørte jeg mig selv sige: „Men bror Joaquim, har du da ikke tilgivet ham?“

Dette spørgsmål ramte ham som et lyn. Han var blevet fornærmet, og han syntes logisk nok, at den nye grenspræsident skulle henvende sig til ham og give ham en undskyldning.

Han tænkte over det, jeg havde sagt, hvorpå han vendte sig og spurgte sin kone, om hun troede, at det var muligt at han ikke havde tilgivet sin næste, således som Frelseren befalede.

Hun svarede bekræftende og situationen blev løst. Han ville vende tilbage til Kirken. Vi sagde farvel og gik.

Mens vi gik ned ad gaden, blev jeg slået af det indtryk, som mit spørgsmål havde gjort på Joaquim. Jeg blev klar over, at det ikke var mig, der havde stillet ham dette spørgsmål, det var Helligånden, der havde talt igennem mig. Ordene var bare fløjet mig ud af munden, da Ånden bevægede mig til det.

Herrens ånd greb ind, da vi havde gjort alt, hvad vi kunne. Efterhånden som betydningen af denne begivenhed fyldte min sjæl med glæde, følte jeg det, som om jeg blev løftet op imod Himlen og svævede henover grusvejen på vejen hjem. □

Keith Nielson er direktør for et ejendomsfirma og assistent til Brigham Young universitetets tennistræner for kvinder.

ENLIG MOR MEN IKKE ALENE

Frances Warden

Frelserens forsoning betyder,
at vi aldrig behøver at føle os alene

I de senere år, lige siden de begivenheder begyndte, som førte til min skilsmisse, har jeg haft flere søvnløse nætter og bedt mere oprigtigt end på noget andet tidspunkt i mit liv.

Hvorfor skulle det, som jeg frygtede mest af alt, netop ske for mig? Hvordan kunne jeg genopbygge mine bristede forhåbninger? Jeg husker, at jeg engang så en tegneserie med en lille dreng, der afleverede en rapport over en bog. I rapporten stod kun: „Denne bog har lært mig mere om heste, end jeg nogensinde har brudt mig om at vide.“ Jeg har ofte i mit stille sind sagt til Herren: „Denne oplevelse har lært mig mere om følelsesmæssig modenhed, end jeg nogensinde har brudt mig om at lære.“

Der var især én aften, hvor jeg udøste mit hjerte for Gud. Jeg følte mig overvældet af de begivenheder, der betød, at mine børn måtte leve uden en far i hjemmet. I disse mørke timer syntes det mig umuligt at udholde tanken om, at jeg havde ødelagt noget så kostbart, og at mine børn og jeg havde mistet noget, der var så livsvigtigt for os. Jeg sov ikke godt den nat.

Jeg vidste, at Kristus døde, for at vi ikke skulle slæbe rundt på en byrde af fejl og skyldfølelser i én uendelighed, men jeg kunne ikke se, hvordan min omvendelse og Kristi forsoning kunne gøre det, som jeg havde gjort forkert, ugjort i mit eget, min tidligere mands og mine børns liv. Jeg tænkte: „Herren har aldrig selv skadet nogen, således som jeg har, på grund af uvidenhed, selviskhed og en fattig evne til at bedømme tingene. Han har aldrig gjort noget forkert. Han be-

høver ikke hele tiden være tyngt af bevidstheden om, at han har ødelagt én af sine kæres liv.“

„Det behøver du heller ikke,“ lød svaret i mit sind. Jeg fyldtes pludselig med erkendelsen af, at når jeg accepterer vor Frelseres sonoffer for mine synder, så har han taget dem på sine skuldre på en langt virkelige måde, end jeg nogensinde vil kunne forstå. Når jeg havde omvendt mig fra disse synder og gjort alt, hvad jeg kunne for at råde bod på den forvoldte skade, så betød det ikke længere noget, hvem der havde fejlen. Fortidens bekymringer gjorde plads for tanken om fremtiden. Det var som om, der blev sagt: „Hvad kan du og jeg nu gøre i forening for at hjælpe vores børn?“ Det gjorde et dybt indtryk på mig: mine børn er også vor himmelske Faders børn, og det er lige så vigtigt for ham, at de lærer at elske Herren og efterleve evangeliet, som det er for mig.

Så snart jeg forstod dette, var det som om, at mine følelser af at være en fiasko og mine følelser af utilstrækkelighed forlod mig. Jeg blev klar over, at jeg ikke behøvede at være fuldkommen for at blive en god mor. Jeg indrømmede ydmygt mine svagheder og udøvede tro på Kristus, og derved indgik jeg et partnerskab, eller blev optaget i et partnerskab, med en fuldkommen Gud. Jeg var trods alt ikke alene om at opdrage mine børn – jeg havde ret til hjælp fra en kærlig Fader, som ønskede, at de (og jeg) skulle have det godt, det var langt bedre, end jeg kunne fatte! Det var en ubeskrivelig trøst.

I de følgende uger forsøgte jeg at øge min forståelse

*Da jeg var blevet skilt,
føjte jeg mig overvældet
af de begivenheder, der betød,
at mine børn ingen far havde
i deres hjem. Jeg syntes,
at jeg havde ødelagt noget,
som var livsvigtigt for mig
og mine børn.*

for dette begreb. Jeg opdagede, at skrifterne er fyldt med opfordringer til os, om at lade Gud hjælpe os med at bære vore byrder. „Kast din byrde på Herren, så sørger han for dig“ (Salme 55:2). „Kom hid til mig alle I, som er trætte og tyngede af byrder, og jeg vil give jer hvile“ (Mattæus 11:28). „Vend alle jeres tanker mod mig. Tvivl ikke, frygt ikke“ (L&P 6:36). „Stol på Herren af hele dit hjerte, men forlad dig ikke på din forstand; hav ham i tanke på alle dine veje, så jævner han dine stier“ (Ordsprogene 3:5-6).

Jeg opdagede, at jeg, uanset mine levevilkår, og tidligere fejltagelser, i dette øjeblik stadig kunne vælge en levevis, som behagede Herren, og gøre mig mere fuldkommen. Vores hjem kunne lidt efter lidt blive mere og mere celestialt – linie på linie og bud på bud.

En aften, hvor jeg havde spekuleret alvorligt over mit behov for ekstra hjælp, som enlig mor, slog jeg tilfældigt op i Mormons Bog og læste følgende skriftsteder:

„Og deres lidelser og prøver blev så store, at de begyndte at anræbe Gud høilydt . . .

Og Herrens røst kom til dem i deres nød og sagde: Rejs hovedet og vær ved godt mod, thi jeg erkender pagten, som I har gjort med mig, og jeg vil gøre pagt med mit folk og udfri dem af trældom.

Og jeg vil også lette byrderne, der er lagt på deres skuldre . . .

Og nu skete det, at byrderne, der var lagt på Almas og hans brødre, blev lettet; ja, Herren styrkede dem således, at de kunne bære deres byrder med lethed, og de underkastede sig Herrens vilje med glæde og tålmodighed.

Og deres tro og tålmodighed var så stor, at Herrens røst igen kom til dem og sagde: Vær ved godt mod, thi i morgen vil jeg udfri jer af trældom“ (Mosiah 24:10, 13-16).

Jeg vidste inde i mig selv, at disse skriftsteder gjaldt mig lige så vel som disse folk i gamle dage. Jeg vidste helt bestemt, at Herren ville lette mine byrder, lige så længe jeg måtte bære dem, og hvis jeg tålmodigt underlagde mig Herrens vilje, så ville jeg blive udfriet. Jeg vidste også, at det var en målestok for Guds kærlighed til mig, når han gav mig netop de prøvelser, som kunne udvikle mig mest og få mig til at vende mig til ham.

Vi er velsignet med det privilegium, at vi kan gå til Herren med alle vore problemer, behov og skuffelser. Selv om vi ikke kan regne med, at der bliver rådet bod på alle vore fejltagelser, eller at de kan gøres ugjorte, så kan vi i det mindste være sikre på, at Kristus vil bære byrderne for os, dersom vi henvender os til Herren i retfærdighed. Og på en eller anden måde, så vil de lidelser eller fejltagelser, der i første omgang virker så uudholdelige, ofte kunne give os den større ydmyghed og tro, som vi har brug for. Det er absolut nødvendigt, at vi indgår fuldt partnerskab med Herren. Kun på den måde kan vi imødegå og klare de udfordringer, som vi syntes overstiger vore evner.

Den enlige mor mangler en kærlig ægtefælles opmuntringer og påskønnelse. Mange føler sig måske, som jeg, isolerede og uden for Kirkens fællesskab eller har mistet ethvert håb om at få det etablerede familieliv, de drømte om som unge piger. Men jeg er overbevist om, at Herren erindrere os *allesammen*, enlige som gifte, og at Kristus fuldt ud er med os i alt hvad vi gør i retfærdighed. Jeg tror, at han vil krone vores anstrengelser med fred og frugtbarhed, udover vores egne forventninger, dersom vi antager ham som vores partner.

Det var årsagen til, at han døde – for at vores hjertes ikke skulle briste i sorg og skyldfølelser, af nyttesløse længsler, for at vi kan blive født påny, og hele tiden få fornyet tro og mod og kærlighed. □

Frances Warden er medlem af Oremis 19. ward, Shatrons søndre stav i Utah.

HINSIDES BISONOKSERNE

Historien om en sidste dages pionér, Joseph B. Elder

Diane Lofgren Mangum

En uforglemmelig efterårsdag i 1856, trak 500 sidste dages hellige pionerer i samlet trop deres håndkærter mod Zion, da de pludselig fandt sig omgivet af bisonokser. I begyndelsen betragtede de hellige bisonokserne som en velsignelse, de havde brug for dem til at supplere deres forsyning af kød. Men de store dyr dundrede gennem pionergruppen, spredte deres ejendele og nedtrampede deres kvæg. De hellige manglede de nødvendige skydevåben, derfor lykkedes det dem kun at dræbe et par bisonokser.

Kampen mellem pionererne og bisonokserne har den gang 21-årige Joseph Benson Elder beskrevet i sin dagbog. Han så begivenheden, men var på det tidspunkt alt for langt væk fra håndkærtekompaniet til at kunne yde nogen form for hjælp.

Joseph havde kun fulgtes med kompagniet i kort tid. Han havde tidligere på året, kun to dage efter at han havde fået overdraget det Melkisedekske Præstedømme og et år efter sin død, besluttet sig til at hjælpe de hellige, som samledes i Zion, og selv tilslutte sig dem.

Vestpå mod Salt Lake City

I sommeren 1856 var Joseph og flere andre unge sidste dages hellige beskæftiget med den vanskelige og

farlige opgave at vogte kvæg, muldyr, heste og okser, for at komme de forskellige emigrantgrupper i møde på deres vej over Amerikas sletter mod Zion. Det var først midt i august, at Joseph Elder fik til opgave at hjælpe den håndkærtegruppe, som allerede var på vej mod Winter Quarters fra Iowa City, hvor emigranterne fra de europæiske missioner var stået af toget. Selskabet blev anført af kaptajn James G. Willie, og havde ventet i over en måned i Iowa City på, at deres håndkærter skulle blive færdige. Nogle af Kirkens emigrationsledere spekulerede på, om det mon ikke var for sent på året for endnu en gruppe at nå Utah, men emigranterne var så ivrige, at de besluttede sig til at tage afsted.

Lørdag den 17. august skrev Joseph Elder i sin dagbog:

„Vi belavede os på at gå til Salt Lake City, en tur på mere end (1600 km). Det var interessant at se håndkærterne rulle afsted i forskellige afdelinger og opleve folks store tro. Selv om mennesker aldrig før havde vandret over sletterne med håndkærter, så troede de, at de kunne gennemføre det.”

Joseph fik til opgave at styre en af de ekstra vogne med forsyninger, og hjælpe til med kvæget, som var med på turen for at kunne forsyne gruppen med føde. Han bedømte at der var „omkring 450 mennesker,

*„Kun få vil kunne glemme
de scener, de blev vidne til
den dag. Mænd, kvinder
og børn var svækket af sult
. . . vi begravede ni, alle i én,
dyb grav.“*

med ca. 120 håndkærter og 6 forsyningsvogne". De var opdelt i grupper på ti og hundreder.

Da de forlod Florence i Nebraska, eller Winter Quarters lejren, var der 3 andre håndkærte kompagnier, som var gået i forvejen, og Martins håndkærtekompagni kom blot et par dage bagefter deres kompagni. Disse kompagnier, som gik over sletterne i 1856, var de første som gik turen kun medbringende håndkærter og telte. Da Willies kompagni forlod Winter Quarters, havde de tre første grupper endnu 4 ugers rejse til Salt Lake City. Ingen havde endnu bevist, at en så stor gruppe mænd, kvinder og børn med ældre og sy-

ge, kunne gå til Zion. Men de ønskede at gøre forsøget, selv om det var sent på året.

De egentlige trængsler tager sin begyndelse

Efterhånden som tiden gik, kom pioniererne ud for alvorlige problemer. Håndkærterne til Willies og Martins kompagnier var blevet lavet i en fart og de brød ofte sammen. Når de måtte stoppe for at reparere vognene, betød det, at forsyningerne slap hurtigere op, og at pioniererne først ville komme over bjergene sent på året.

Selv om Joseph Elder var flittig til at jage bisonokser for håndkærrekompagniet, var dyrene ikke altid lette at komme i nærheden af, og det kneb efterhånden med forsyningerne. De havde mistet nogle kvæg og okser, da bisonokserne kom trampende. Melet måtte rationeres, og der var kun en smule andre fødevarer tilbage. Nogle af de hellige begyndte at blive udhungrede af sult. Men kompagniet levede højt på løfterne om, at Kirkens ledere i Salt Lake City ville komme dem i møde med vogne med forsyninger.

Den 26. september nåede de første tre håndkærrekompagnier Salt Lake dalen, men Willies kompagni befandt sig stadig langt bagude i bjerglandet. Joseph Elder skriver, at de nåede Fort Laramie i Wyoming omkring den 1. oktober. På vejen fra Fort Laramie skulle de for hver dag stige højere og højere op i bjergene. En dag gik de 25 kilometer uden vand, de uddelte også deres sidste mel. De havde stadig hundredvis af kilometer til Salt Lake City, og de havde endnu ikke hørt en lyd om, hvornår de kunne forvente hjælp og mere mad.

En stor hindring for håndkærrekompagniet var, at vinteren satte usædvanlig tidligt ind med en kraftig snestorm. Pionererne forsøgte at finde ly for stormen, men deres telte var ikke til nogen nytte i et så forfærdeligt vejr. „Det var meget slemt, for folk svækkedes, og de havde kun meget lidt mad,“ skrev Joseph. Men da stormen var ved at være ovre, lød der et højt råb fra

lejren. De havde fået øje på en vogn. To mænd fra Salt Lake City bragte bud om, at et hold hestevogne og forsyninger var undervejs. „Det var pragtfulde nyheder,“ skrev Joseph, men nyhederne alene kunne ikke mætte 300 sultne hellige eller holde dem varme i denne alvorlige situation.

„Da vi stod op den næste morgen, var pionererne sultne og iskolde. Det ville betyde døden for mange af dem, hvis de kæmpede sig vej gennem sneen, for vognene var endnu ikke kommet os til hjælp, vi havde kun set den ene vogn, som skulle videre til Martins kompagni.“

Joseph skrev i sin dagbog, at kaptajn Willie derpå besluttede sig til at tage Joseph med sig ud for at lede efter de vogne, der skulle komme dem til hjælp. Kompagniet måtte så slå lejr og forsøge at finde læ, så godt de kunne. Hver pionér havde fået lov til at medbringe højst 8 kg tøj og sengetøj, for ikke at overbelaste håndkærterne. Det var ikke nok i den forfærdelige kulde. Mange af de hellige fik forfrysninger.

„Vi tog afsted for at søge efter vore brødre,“ skrev Joseph, og de red afsted på nogle gamle, trætte muldyr de 18 km, mens sne og iskold vind blæste dem ind i ansigtet dagen lang. Næste dag fandt de en vagtpost, hvor de fik anvist vej hen til deres redningsmænd, som var blevet forsinket på grund af snestormen. „Deres glæde var stor, da de så os, for de havde søgt efter os i meget lang tid.“

„De friske forsyninger af mad og tøj hjalp på sundhedstilstanden i gruppen, og de fik det langsomt bedre . . . Til sidst nåede vi til vores store glæde Salt Lake City.“

„Det var en frygtelig dag“

Da Willie og Joseph Elder efter 1 1/2 dags vanskelig færd kunne føre deres redningsmænd tilbage til lejren for at hjælpe pionererne, opdagede de, at kulden havde krævet et forfærdeligt bytte.

Joseph skrev: „Det var en frygtelig dag. Kun få vil kunne glemme de scener, de blev vidne til den dag. Mænd, kvinder og børn, svækket af kulde og sult, grædende og skrigende.

Nogle af dem lå døende i vejkanterne . . . Mit hjerte krympede sig, da jeg så de frygtelige scener, der udsplittedes omkring mig. Den næste morgen begravede vi ni, alle i én, dyb grav.“

Den skæbne, som ramte Willies håndkærrekompagni, huskes som en af de mest bedrøvelige prøvelser, som mormonpionererne gennemgik. Men de friske forsyninger af mad og tøj, hjælp på sundhedstilstanden i gruppen og de fik det langsomt bedre, ja, selv vejret bedrede sig. „Vi fortsatte standhaftigt vores vandring og nåede til vores store glæde Salt Lake City den 9. november, 1856.“ Ud af de 450 hellige, der påbegyndte turen, døde 67 undervejs.

Kun to uger efter denne gruppes ankomst, hørte Joseph Kirkens præsident, Brigham Young, anmode om frivillige, til at tage ud og hjælpe 600 medlemmer af Martins håndkærrekompagni, som endnu befandt sig i bjergenes dybe sne.

Joseph tog afsted samme dag sammen med andre frivillige.

Sneen lå næsten 3 meter dyb i bjergene, og vognene kunne ikke komme igennem. De frivillige måtte bære forsyningerne på ryggen op til håndkærrekompagniet. Joseph og de andre hjalp medlemmerne med at slå lejr, så de kunne forberede sig på at gøre den sidste anstrengelse for at nå Salt Lake City.

Omsider var alle håndkærrepionererne samlet i sikkerhed i Zion, hvor de gik i gang med at påbegynde et nyt liv.

Joseph fik arbejde som skolelærer og med at køre en vogn for Brigham Young. Snart efter mødte han Margaret Joiner, en smuk ung pige, der var blevet omvendt i England, som var kommet til Utah med et af pionerernes vogntog. De blev senere gift og fik syv børn, hvoraf kun to levede til de var voksne. Joseph udførte en kort mission i Illinois, og i 1878 var han i en alder af 43 år på mission i Europa.

Joseph Benson Elder levede et langt liv med arbejde for Kirken og fandt stor tilfredsstillelse derved. □

Håndkærreskulptur af Torleif Knaphus: „De hellige ankommer til Salt Lake-dalen“ med C. A. Christensens maleri i baggrunden.

EN FAMILIE TIL PETER

Lin Watson

En aften, mens min søn, Peter, kun var syv uger gammel, sad jeg og vuggede ham inde i vores stue. Jeg fortalte ham, hvilken yndig og vidunderlig lille dreng han var. Men så kom jeg pludselig i tanke om noget: „Hvem ville du ønske skulle opdrage dette barn, hvis du ikke selv var i stand til det?“

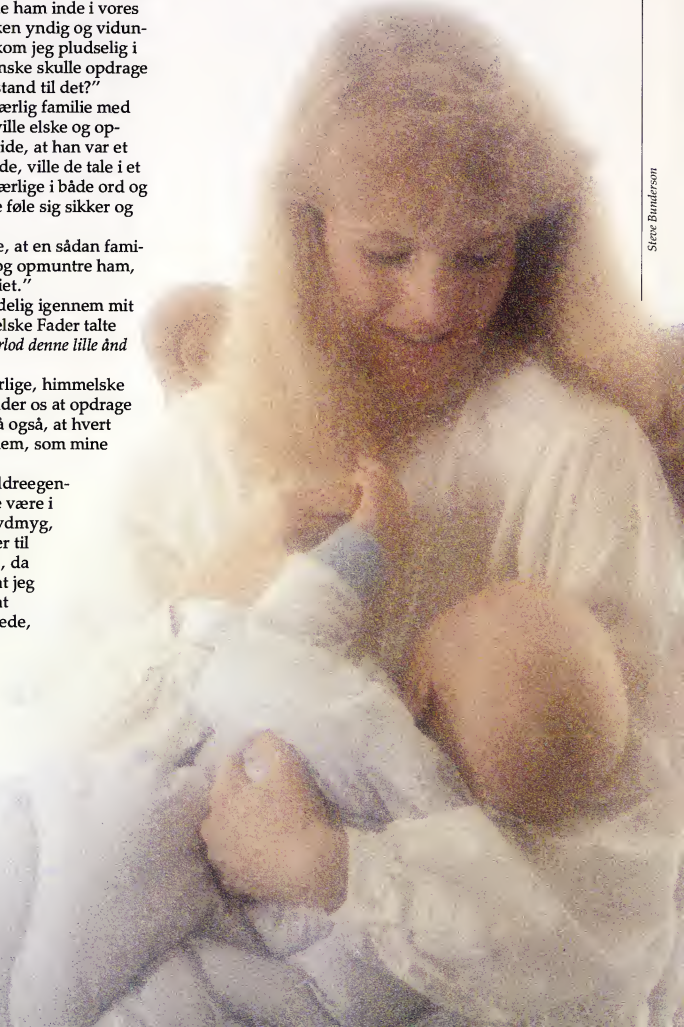
Jeg tænkte: „Jeg ville vælge en kærlig familie med fred og harmoni i deres hjem. De ville elske og opmuntre ham og hjælpe ham til at vide, at han var et Guds barn. Selv når de var irriterede, ville de tale i et roligt tonefald. De ville også være ærlige i både ord og gerning. Jeg ønsker, at Peter skulle føle sig sikker og tryk hos dem.“

„Ja,“ tænkte jeg. „Jeg ville ønske, at en sådan familie ville elske ham og hjælpe ham og opmuntre ham, mens de opdragede ham i evangeliet.“

Så løb en anden tanke klar og tydelig igennem mit hoved, næsten som om vor himmelske Fader talte til mig: *Sådan følte jeg det, da jeg overlod denne lille ånd i din varetægt.*

Da vidste jeg, hvordan vores kærlige, himmelske forældre må føle det, når de overlader os at opdrage deres børn her på jorden. Jeg indså også, at hvert enkelt barn er lige så kostbart for dem, som mine børn er for mig.

Mens jeg tænkte på, hvilke forældreegenskaber Herren ønsker, at jeg skulle være i besiddelse af, følte jeg mig meget ydmyg, for jeg vidste, hvor ofte jeg kommer til kort. Men jeg følte også stor glæde, da jeg lovede min himmelske Fader, at jeg ville gøre alt, hvad jeg kunne, for at være en sådan mor, som han ønskede, at jeg skulle være. □

Steve Brunderson

BØRNESTJERNEN

OKTOBER 1989

ISBN 0102-2145

Herren har lovet, at dersom vi betaler
vores tiende – blot en tiendedel
af vores indkomst – så vil han
„udøse velsignelser over os i overmål”

(se L&P 64:23 og Malakias 3:10).

DE RETFÆRD

„Ja, de retfærdiges
sang er som en bøn til mig”.

(L&P 25:12)

Elaine Fronk Whiteley

Den 6-årige Jason kørte henad gaden på sin nye, røde cykel. Det var første gang, han havde kørt på sin cykel uden at hans 11-årige bror, Ray, kørte ved siden af ham. Jason lo, mens han tænkte på sin storebror. Det var så sjovt at være sammen med Ray. Men nu var Ray gået i byen for deres mor, så Jason måtte køre alene. „Hej!” råbte han til sin mor, når han cyklede forbi hende.

Hun smilede og vinkede til ham. Jason turde ikke slippe styret for at vinke igen, men han sendte sin mor et stort smil. Da han vendte for at køre tilbage til huset igen, bad hans mor ham om at stoppe. Jason, der var født med en alvorlig nedsættelse af sin hørelse, havde høreapparat på begge ører. De eneste lyde, han kunne høre, lød meget stille og uklare, så Jason havde først for nylig lært at tale.

„Jason,” sagde hans mor og talte samtidig fingersprog. „jeg går ind og vasker op nu. Det bliver snart mørkt, så du skal komme ind om et øjeblik.”

„Ok,” forsøgte Jason at sige, samtidig med at han viste det med fingrene.

Moderen smilede og strøg ham over håret, inden hun gik ind, og Jason cyklede en ekstra tur nedad gaden. Det var så spændende at køre på cykel og føle vinden imod sit ansigt. Jason kørte hurtigere og hurtigere. Han lagde slet ikke mærke til, hvor han kørte. „Uh,” jublede han glad.

Men hans råb blev siddende i halsen, og han stirrede ind mod et fremmed hus, han kørte forbi. Cyklen hoppede afsted og Jason var lige ved at vælte, før han nåede at stoppe. Han så sig omkring med store, forskrækkede øjne. *Hvor er jeg?* tænkte han.

Jason vendte cyklen omkring og cyklede tilbage til det nærmeste hjørne. Han kiggede ind i husene i mørkningen. De så allesammen så fremmede ud. Jason tilbageholdt et snøft. Hvordan skulle han nogensinde finde hjem igen? Han kunne ikke bede nogen om at hjælpe sig. Han cyklede op og ned ad ga-

DIGES SANG

den, for at se om der var nogen, han kendte, men til ingen nytte. Jo længere han søgte, jo mere forvirret blev han.

Det varede ikke længe, før det var helt mørkt. Jason havde aldrig før væ-

ret så bange. Han vidste ikke, hvad han skulle gøre. Pludselig så han et billede for sig af sin familie, der knælede ned til bøn, og han tænkte: „Jeg vil bede vor himmelske Fader om at hjælpe mig!“

Jason stod af sin cykel og knælede ned på fortovet med foldede hænder. *Kære Fader i Himlen, bad han stille, Jeg er faret vild. Vil du ikke nok hjælpe mig? I Jesu Kristi navn. Amen.*

Jason åbnede øjnene, mens han halvt om halvt forventede at se et kendt ansigt, men der var ingen. Han kunne se noget lys skinne ud fra et vindue i et nærliggende hus. Han tænkte på sin familie derhjemme i deres eget hus, og på hvor meget han elskede dem. *Måske ser jeg dem aldrig mere.* Tårerne trillede ned ad hans kinder ved tanken. Så kom disse ord ind i hans tanker: *Jeg er Guds kære barn!* Det var fra en primarysang, som hans mor havde lært ham.

„Du kan lære at sige ordene, hvis du prøver,“ havde hun sagt, mens hun gjorde tegnene for ham. „Så kan du synge den med din egen stemme, med dine hænder og i dit hjerte.“

Jason havde forsøgt. Det var svært, men han kunne synge sangen godt nok til at hans familie kunne forstå den.

Nu elskede han tit at synge den, selv om han knap nok kunne høre de lyde, han frembragte. Han

vidste at der var smuk musik inden i ham, fordi han følte sig så glad, når han sang.

Måske, tænkte Jason, *måske vil jeg ikke være så bange, hvis jeg synger.* Han kneb øjnene sammen, da tårerne kom igen, og begyndte: „Jeg er Guds kære barn, og han har sendt mig her, har givet mig et kærligt hjem med far og mor så kær . . .“

Da Jason havde sunget de sidste ord, åbnede han sine øjne. Han kunne næsten ikke tro sine egne øjne: Hans storebror kom gående nedad gaden!

„Åh!“ råbte Jason og hoppede op. „Åh!“ Jason begyndte at løbe. Han standsede ikke, før han nåede hen til sin bror, der stod med åbne arme. Ray gav ham et stort knus og svingede ham rundt i luften.

„Jeg havde aldrig fundet dig, hvis jeg ikke havde hørt dig synge den sang!“ udbrød Ray. „Du har sunget den så mange gange derhjemme, så da jeg hørte den i mørket, så vidste jeg, hvem det var der sang. Så kunne jeg gå lige hen til dig!“

Jason kunne ikke forstå alt, hvad Ray sagde, men han vidste, at han var i sikkerhed, og han vidste, at vor himmelske Fader havde besvaret hans bøn. □

SYNG EN SANG

Over hele verden kan drenge og piger i Primary lide at synge.

Men mange af dem ved ikke, at kun tre måneder efter at Kirken var organiseret, åbenbaredes Herren til profeten Joseph Smith hvad han mener om sang.

I en åbenbaring, som blev givet i Harmony, Pennsylvania, i juli 1830, befalede Herren profetens hustru, Emma, at udvælge nogle åndelige salmer. Han sagde: "... (Emma) du skal ... få til opgave at foretage et udvalg af åndelige sange ... hvilket er mig velbehageligt at have i min Kirke" (L&P 25:11).

*At synge en sang,
kan vi alle li',
det gør os så glade og fri,
når tonerne svinger
og klinger afsted,
må børnene synge med.*

Emma var lydlig og gjorde Herrens vilje, da hun udførte denne store opgave. Den første samling af udvalgte, åndelige salmer blev udgivet to år senere, i 1832. Siden da er der udkommet andre udgaver af salmebogen, først på engelsk og siden på mange andre sprog til sidste dage hellige rundt omkring i verden.

Hele vejen gennem skriftterne finder vi skriftsteder om at synge „lovsange“ til Gud. Det behager ham, når vi bruger vores stemmer til at synge med. Han siger: „Thi min sjæl fryder sig i hjertets sang, ja, de retfærdiges sang er som en bøn til mig, og den skal besvares med velsignelser på deres hoveder“ (L&P 25:12). □

EFTERLEV DEN GYLDNE REGEL

Pat Graham

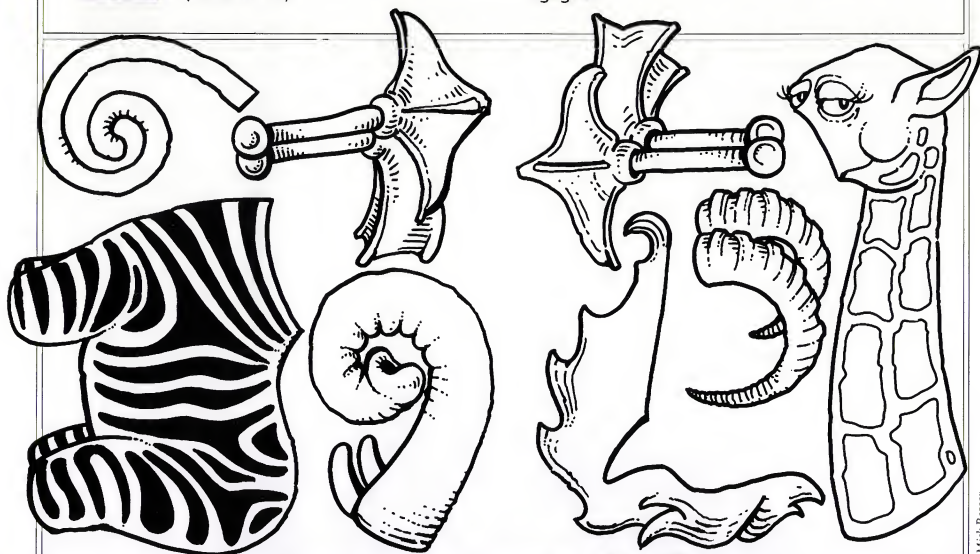

FÆLLESTID

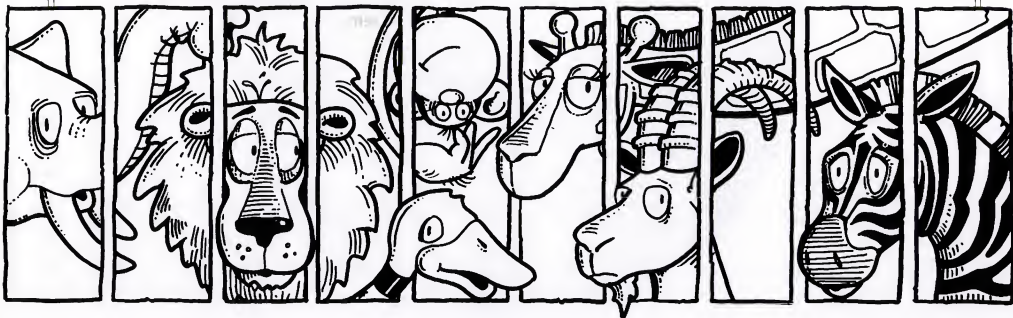
Derfor, alt hvad I vil, at menneskene skal gøre mod jer, det samme skal I gøre mod dem; thi sådan er loven og profeterne (Matthæus 7:12).

En fabel er en historie med en morale. Historierne handler om dyr. Og selv om historien ikke kan ske i virkeligheden, så giver den en værdifuld lektie.

„Det nye dyr“ er en fabel, vi kan lære noget meget vigtigt af.

Mick Rensor

DET NYE DYR

Diane Bohn

Der kom et nyt dyr ind for at bo i Zoologisk Have, og de andre dyr var meget spændte. En morgen kørte en stor lastbil op foran et tomt bur, og ud trådte et nyt dyr.

De andre dyr stirrede forbavset. Det nye dyr lignede ikke noget dyr, som de før havde set. Det havde en lang hals og en lang hale, og når det åbnede munden, så gøede det. Det ene efter det andet af de andre dyr gik væk fra buret, for det nye dyr så helt anderledes ud, de andre vidste ikke, hvordan de skulle opføre sig over for det.

Det nye dyr var meget ensomt. De andre dyr ignorerede det, så det havde ingen at tale med. Det var så bedrøvet, at det ikke kunne spise.

Dyrepareren blev bekymret. Folk holdt op med at gå i Zoologisk Have, fordi det nye dyr var bedrøvet, og de andre dyr gemte sig inde bagved i deres bure.

En dag hørte elefanten det nye dyr gå for sig selv: „Det nye dyr har en god snabel,“ sagde han til giraffen. „Den er ikke så lang som min, men den er helt pæn.“

Giraffen strakte hals for at bedre at kunne se. „Se den lange hals. Den kan nå lige så højt op, som jeg kan.“

Løven så nærmere på det nye dyrs manke. „Men dog! Den har en pragtfuld manke – næsten lige så tyk som min!“

Lige i dét øjeblik trådte zebraen frem i buret. „Dens pels har et helt pænt mønster,“ sagde den.

„Og dens horn buer på den helt rigtige måde,“ sagde bjerggeden, „ligesom mine.“

Da aben kom svingende gennem træerne, sagde den: „Se den pæne hale. Jeg spekulerer på, om det nye dyr mon kunne tænke sig at lege tagfat!“

Til sidst kom anden vraltende forbi buret. „Sikke smukke fødder du har. Du kan sikkert svømme hurtigere end jeg,“ sagde den.

Det nye dyr holdt op med at græde og takkede anden for komplimentet. Det varede ikke længe, før alle dyrene talte med hinanden. Nu var de meget gladere. Selv om det nye dyr så anderledes ud, så havde de andre dyr fundet noget ved det, som de syntes om. □

Anvisninger

1. Lim dyredelene på kraftigt papir, farvelæg dem og klip dem ud.
2. Mens du fortæller historien, sættes delene sammen, efterhånden som hvert dyr opdager, på hvilken måde det ligner det nye dyr.
3. Fortæl, hvad du mener moralen er i denne historie.

Idéer til fællestiden

1. Lav kopier af det nye dyrs dele til hvert barn, så de kan farvelægge dem og klippe dem ud. Eller sæt dem sammen for de mindre børn og lav kopier til dem, som de kan farvelægge.
2. Få børnene til at holde store billeder op af de andre dyr, mens du fortæller historien.
3. Involver børnene, mens du forsigtigt fører samtalen hen på, at mennesker er forskellige såvel som dyr. Sig for eksempel: „Alle børn med blå øjne rækker hånden op.“ „Alle børn med fregner rejser sig.“ „Alle, som kan fløjte, rækker hånden op.“ Vær opmærksom på situationer i klassen, hvor du kan være en støtte for børnene. Arbejd hen i mod den slutning, at vi kan finde noget, som vi kan lide, ved alle mennesker.
4. Tal om den gyldne regel (Mattæus 7:12). Hvem lærte os den? Giv børnene en opfordring til at anvende den gyldne regel i ugens løb og senere fortælle, hvad de har oplevet.

BARE FOR SJOV

MORMON

Becky Morgan
og Sally Hanna

Træk en streg fra Mormons alder til det, der skete for ham i den pågældende alder.

1. Den 10-årige Mormon	a. skjulte pladerne i Cumorah høj (se Mormon 6:5-6)
2. Den 11-årige Mormon	b. modtog pladerne (se Mormon 1:3, 2:17).
3. Den 15-årige Mormon	c. gik i spidsen for nephiternes hær (se Mormon 2:2)
4. Den 16-årige Mormon	d. rejste til Zarahemlas land (se Mormon 1:6)
5. Den 24-årige Mormon	e. hørte om pladerne (se Mormon 1:1-4)
6. Den 74-årige Mormon	f. så Jesus (se Mormon 1:15)

(Læs Mormons Bog i Mormons Bog)

[Svar: 1 e, 2 d, 3 f, 4 c, 5 b, 6 a]

HVEM ER JEG?

Julie Wardell

1. Ammaron lagde mig ned i en høj, som kaldes Shim, for at beskytte mig (se Mormon 1:3).
2. Mormon skjulte det meste af mig i Cumorah højen, mens hans søn, Moroni, fik en smule af mig (se Mormon 6:6).
3. Herren sagde, at ingen skulle få vinding af mig (se Mormon 8:14).
4. Der var indgraveret forbedrede ægyptiske skriftegn på mig (se Mormon 9:32).
5. Moroni lagde mig i en stenkeste og dækkede over den med en stor sten. Mange år senere viste Moroni sig for Joseph Smith og fortalte ham om mig (se Mormon 8:4; Joseph Smiths historie 2:33-34, 51-52).

Hvem er jeg?

[Svar: Guldpladerne].

PERSONER, STEDER ELLER TING?

Susan Meeks

Følgende ord er navne eller betegnelser fra Mormons Bog. Kan du genkende hver enkelt og nævne, om det er en ting, en person eller/og et sted?

_____ 1. Comnor (se Ether 14:28)	_____ 6. Manti (se Alma 2:22, 56:14).
_____ 2. Deseret (se Ether 2:3)	_____ 7. Nephi (se 1 Nephi 1:1; Omni 1:12)
_____ 3. Leah (se Alma 11:14, 17)	_____ 8. Neum (se 1 Nephi 19:10)
_____ 4. Liahona (se Alma 37:38)	_____ 9. Zarahemla (se Omni 1:12; Helaman 1:15)
_____ 5. Limhi (se Mosiah 7:9).	_____ 10. Ziff (se Mosiah 11:3).

[Svar: (1) sted; (2) ting; (3) ting; (4) ting; (5) person; (6) person; (7) person og sted; (8) person; (9) person og sted; (10) ting].

FAMILIEN KNIGHT

William G Hartley

1. Del

Joseph Knight og hans familie bar et kraftigt vidnesbyrd om profeten og hans profetiske kaldelse.

Da Joseph Smith fik øje på den gamle Joseph Knight, som langsomt kom gående nedad Nauvoo street, gik han hurtigt over til sin gamle ven fra New York, og gav den ældre mand sin stok, idet han insisterede på, at bror Knight beholdt stokken og lod den gå i arv til en efterkommer, som også hed Joseph ¹. Joseph Smith og den gamle Joseph havde været venner i næsten 20 år, fra før Joseph Smith modtog pladerne med Mormons Bog.

Joseph og Polly Knight må have været den anden familie, næst efter familien Smith, som var mest engagerede i evangeliets gengivel-

FAMILIEN KNIGHT

se. Familien Knight kendte Joseph Smith og godtog hans forklaring, før han lærte Oliver Cowdery, Martin Harris og David Whitmer at kende. Familien Knight var også mere trofaste over for Joseph Smith end de tre og de otte vidner, ja endog mere end nogle af medlemmerne i familien Smith. De blev en særlig slags vidner – en hel familie, der vidnede om Joseph Smith profetiske værk.

Joseph Smiths venskab med familien Knight begyndte, da han 20 år gammel. Sidst på året i 1826 arbejdede Joseph Smith for Joseph Knight sen. og for andre i Colesville i New York området. Den unge Joseph arbejdede som landbrugsmedhjælper og har formentlig også hjulpet familien Knight på deres savværk. Han havde fået sin første åbenbaring 6 år før og var mødtes med Moroni gennem tre år.

Mens Joseph Smith hjalp familien Knight, delte han værelse med Joseph Knight jun., som skrev, at Joseph Smith i november 1826 „har fortalt os, at han havde haft en åbenbaring, hvor en person havde vist sig for ham og fortalt, hvor en guldbog fra gammel tid lå begravet, og at dersom han ville rette sig efter englens direktiver, så kunne han få fat i den. Han bad os om at bevare det som en hemmelighed”².

En anden søn, Newel Knight, skrev, at Joseph Smith ofte besøgte dem, og at de „var meget betaget over sandheden i hans beretning om, at en Herrens engel havde vist ham pladerne til Mormons Bog”³.

Så begyndte Joseph Smith at gøre kur til Emma Hale, en romantisk affære som Knight havde sin andel i: „Jeg gav ham penge samt en hest og en kane, så han kunne mødes med sin pige”⁴. Kort tid efter blev Joseph og Emma gift. Det var den 18. januar 1827, hvorpå de flyttede hjem til familien Smith i nærheden af Palmyra, ca. 71 km væk.

Modtagelsen af pladerne

Da tiden var inde til, at Joseph Smith kunne få pladerne overdraget, rejste Joseph Knight sen. hjem til familien Smith, hvor profeten fik lov til at benytte

*Fader Knight støttede ofte
Joseph Smith og forsynede ham
med papir for at hjælpe ham med
at få oversat Mormons Bog.*

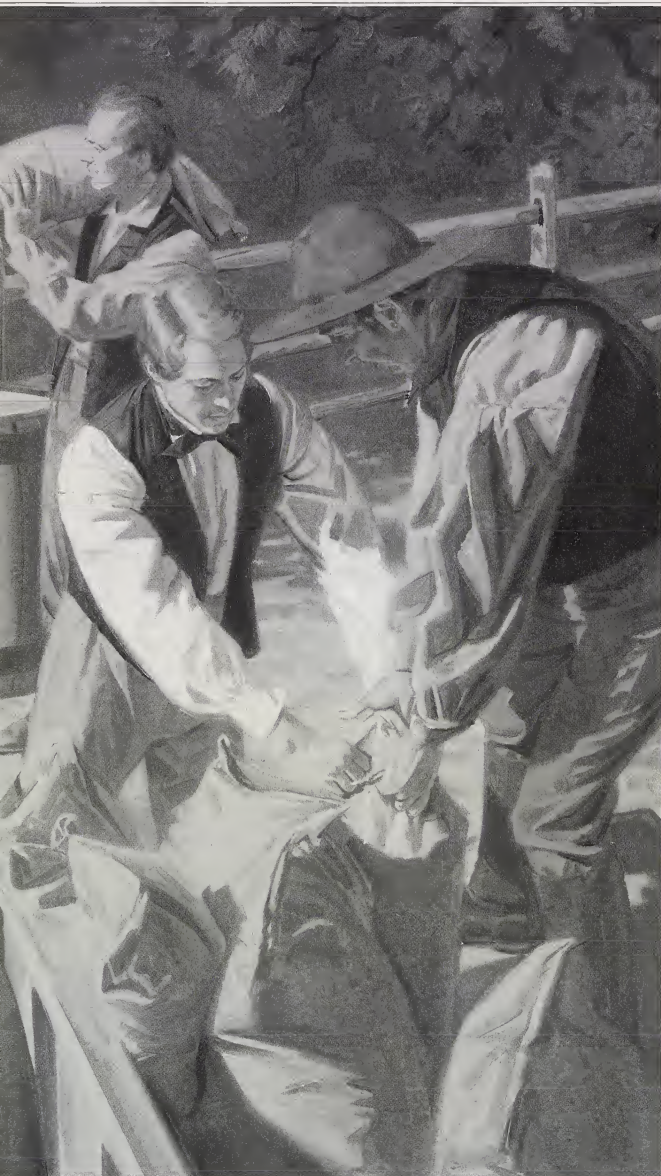
Josephs vogn, da han hentede pladerne. Da Joseph Smith sent om aftenen kom hjem efter denne opgave, sagde han til bror Knight: „Det er ti gange bedre, end jeg havde forventet.” Profeten beskrev pladerne, men ifølge Joseph Knight sen., „virkede han mere optaget af Urim og Tummim end af pladerne. Han sagde: „For jeg kan se alting. De er forunderlige.”

I begyndelsen af 1828 flyttede Joseph og Emma ind i Emmas fars hus, ca. 18 km fra familiens Knight. Joseph Smith opdagede, at det var umuligt for ham både at tjene til livets ophold og oversætte pladerne. Familien Smith bad så Joseph Knight sen. om hjælp. Selv om familien Knight ikke var særlig velhavende, hjalp Joseph Knight sen. den unge mand med „nogle få ting fra forretningen, et par sko og tre dollars”. Et par dage senere besøgte Joseph Knight sen. ægteparret og gav dem nogle penge, så de kunne købe papir til oversættelsen. Joseph Knight jun. husker, at „far og jeg ofte tog over og besøgte ham (Joseph Smith) og gav dem noget at leve af”, inden Oliver Cowdery ankom.

Fru Knight var endnu ikke troende, men i marts 1828 tog hun og hendes mand med deres kane afsted for at besøge familien Smith. Han skrev: „Joseph fortalte os om sin oversættelse og om nogle åbenbaringer, han havde modtaget. Og fra den tid, bgyndte min hustru at tro.”

Da Oliver Cowdery blev skriver for Joseph Smith i begyndelsen af 1828, besøgte de sammen Joseph Knight sen., for at få økonomisk hjælp. Joseph Knight sen. leverede eller betalte for nogle varer til dem, blandt andet fisk, korn, kartofler og noget linieret papir til at skrive på. Joseph og Oliver var lykkelige for maden og papiret, „hvorpå de gik i gang med at arbejde, for nu kunne de klare sig, indtil oversættelsen var færdig”.

Nogle år senere omtalte Joseph Smith Joseph Knight sen. i rosende vendinger, fordi han fik disse ting, som „satte os i stand til at fortsætte arbejdet og ikke behøvede at stoppe det for en tid”⁵. Joseph Knight hjalp verden til at få Mormons Bog hurtigere. Hvis profeten havde måttet arbejdet fuldtids for at forsørge sin fami-

lie, så ville det have taget flere år at gøre oversættelsen færdig.

I maj 1829 ønskede Joseph Knight sen. at vide, hvad han skulle gøre med hensyn til det guddommelige værk der udfoldedes. Profeten bad til Herren og modtog en åbenbaring med befaling til Joseph Knight sen. om at „søge at fremme og opbygge Zions sag“ (L&P 12:6) og af al magt efterleve Guds ord. Dette var den første af de mange åbenbaringer i Lære & Pagter, som er henvedt til familien Knight*.

I begyndelsen af juni 1829 var Joseph og Oliver færdige med at oversætte Mormons Bog, og de tre vidner, og senere de otte vidner, fik lov at se pladerne. Der var desværre ingen fra familien Knight, som var med, de boede for langt væk. Men den dag, hvor Kirken blev organiseret, var en tredjedel af de 60 tilstedeværende Knights slægtninge fra Colesville.

Familien Knight bliver døbt

Kort efter tog Joseph Smith til Colesville for at forkynde evangeliet og afholde møder, formodentlig fordi han vidste, at familien Knight var parat til at modtage evangeliet. Mens han var der, opfordrede han Newel Knight til at bede højt. Da Newel forsøgte at bede, blev han angrebet af en ond ånd, der løftede ham op fra gulvet „og kastede ham faretruende rundt“. Naboerne kom til og så,

hvordan profeten i Jesu Kristi navn befalede djævelen at forsvinde. Det var en stor befrielse for Newel, og han accepterede med glæde at blive døbt. (Denne djæveluuddrivelse var det første mirakel i den genoprettede kirke)⁷. Newel var den første Knight af de over 60 familiemedlemmer der tilsluttede sig Kirken.

Ved Kirkens første konference, den 9. juni 1830 i Whitmers hus, oplevede de tilstedeværende åndelige tilkendegivelser i lighed med dem, der fandt sted på pinsefestens dag. Da var Newel med. Han så noget, der kan sammenlignes med det, som martyren, Stefanus, så: „Jeg så Himlene åbne og Menneskesønnen sidde ved den Høje Majestæts højre hånd, og det var så ligetil for mig at forstå, at tiden ville komme, hvor jeg ville få adgang til ham, til at nyde hans selskab evigt og altid.”

Mange af Knights slægtninge blev døbt den 28. juni 1830, trods chikanerier fra den lokale befolkning. Det var blandt andet far og mor Knight, sønnen Joseph, Newels hustru, Sally, datteren Esther og hendes mand, William Stringham med datteren Polly (der var opkaldt efter sin mor). Mor Knights pigenavn var Peck, og af den familie blev hendes bror, Hezekiah, hans hustru Martha, og hendes søster Esther samt dennes mand Aaron Culver døbt⁸.

Nogle vrede naboer forsøgte at

De to venner tilbragte en stor del af natten i bøn, og Joseph modtog en åbenbaring til Kirken.

FAMILIEN KNIGHT

forhindre de omvendte i at få håndspåbyggelse, og Joseph Smith blev arresteret af en politibetjent. En opbragt far Knight engagerede da to lovkyndige, og næboende landmænd, James Davidson og John Reid, til at forsvare sin ven. Det gjorde de, og Joseph Smith blev frikendt næste dag ved midnatstid⁹.

Joseph Knight jun. sagde, at stemningen i nabolaget blev ret oppisket: „Den aften blev vores vogne væltet og der blev smidt brændestykker ovenpå. Nogle af vognene blev smidt i vandet, der blev stablet bjælker op ad vores døre, smidt kæder i floden og anrettet en masse skader.”

I løbet af nogle timer efter sin frifindelse, blev Joseph Smith atter anholdt og bragt i forhør i Colesville. Far Knights advokatvenner var for trætte til at hjælpe, men til sidst gav de efter for hans plagerier. Hr. Reid sagde, at far Knight var „som den gamle patriark, der fulgte pagtens ark til Davids by”. Newel, som retten bad om at vidne, fortalte, at Joseph Smith ikke havde uddrevet djævelen af ham, men at han havde gjort det ved hjælp af Guds kraft (se ledsagende efterskrift: „Joseph fremstilles i retten”). Hr. Davidson og hr. Reid pillede anklagen fra hinanden, og Joseph Smith blev frifundet¹⁰.

I september 1830 deltog Newel Knight og hans søster Annas mand, Freeborn DeMille, i Kirkens anden konference, der blev afholdt i Fayette, New York¹¹. Newel blev ordineret til præst og Freeborn blev døbt.

I Fayette blev Newel Knight den unge profets fortrøllelige i en sag, hvor Hiram Pages påstod, at han havde modtaget åbenbaringer for Kirken ved hjælp af en sten, som han mente at kunne få åbenbaringer igen. Newel skrev, at Hiram Page medførte „en hel rulle papirer fyldt med disse åbenbaringer”, som førte mange på vildspor. Joseph Smith „blev helt desorienteret og vidste knap nok, hvordan han skulle klare denne nye og kritiske situation”. De to venner, der delte værelse, tilbragte en stor del af natten i bøn. Joseph modtog en åbenbaring (se L&P 28) som svar, og her blev den rette kanal, for åbenbaringer vedrørende

de Kirken, klart specificeret. Newel sagde: „Bror Page og alle . . . de tilstedeværende frafaldt det med stenen . . . til vor store glæde og tilfredshed.”

Efter mødet blev Hyrum Smith kaldet til at præsidere over Colesville gren. Han og hans hustru, Jerusha, boede sammen med Newel og Sally Knight, som blev deres gode venner. Senere blev Newel grenspræsident efter Hyrum.

Ofret ved flytningen

I december 1830 fik Kirken befaling om at „samles i Ohio” (L&P 37:3). Newel Knight sagde, at dette medførte, at de måtte ofre hus og ejendom. Newel solgte 24 ha jord, Freeborn 24 1/2 ha, Aaron Culver 40 ha og far Knight 56 ha med „to stuehuse, en god lade og en dejlig frugthave”. Newel Knight drog i spidsen for 62 af sine slægtninge, der flyttede til Ohio som led i den første indsamlings. I modsætning til andre af Kirkens enheder på den tid, forblev Colesville grenen således intakt.

FODNOTER

1. Denne artikel er taget fra forfatterens: „*They Are My Friends*”: *A History of the Joseph Knight Family, 1825-1850* (Grandin Book Company, Provo, Utah, 1986). Historien om stokken står på side 3.
2. I denne artikel er alle citater af Joseph Knight jun. fra hans „Incidents of History”, som findes i Kirkens arkiver.
3. I denne artikel er alle citater af Newel Knight fra hans ikke udgivne mindebog, som findes i Kirkens arkiver
4. I denne artikel er alle citater af Joseph Knight sen. fra hans historie i Dean C. Jesses bogudgave: „Joseph Knight's Recollections of Early Mormon History”, *Brigham Young University Studies* 17:26-39 (efteråret 1976)
5. *History of the Church*, 1:47
6. Se Lære & Pagter 12, 23, 37, 52, 54, 56, 58, 124
7. *History of the Church*, 1:82-83
8. Samme, 1:87-88
9. Samme, 1:88-91, 95
10. Samme, 1:91-96
11. Der findes mere om konferencen i *History of the Church*, 1:109-20

Familien bosatte sig på Leman Copleys jord i nærheden af Painesville, Ohio, og de var de første mennesker i Kirken i denne udde-
 lling, som finansielt prøvede at efter-
 leve den forenede orden (se L&P 48; 51). Men Leman Copley
 inddrog snart sin jord og beordrede
 de hellige væk. Far Knight skrev: „Vi
 solgte alt hvad vi kunne, men Copley
 udnyttede os, så vi ikke fik noget for
 det arbejde, vi havde udført.“ Newel
 spurgte profeten til råds, og Joseph
 Smith modtog en åbenbaring som
 svar til familien Knight, med en be-
 faling om, at de skulle flytte igen,
 denne gang til Missouri (se L&P
 54).

Den 25. juli 1832 bød Joseph
 Smith sine Colesville-venner vel-
 kommen til Missouri og bad dem
 om at bosætte sig otte km vest for
 Independence. Far Knight skrev:
 „Vi fandt et smukt, frugtbart og
 dejligt land, og gjorde os det så
 behageligt som vi kunne.“ □

(Afsluttes i næste nummer).

*William Hartley er assisterende professor i
 historie ved Brigham Young University, og
 han forsker i kirkehistorie ved Joseph Fielding
 Smith fakultetet. Han virker som biskop i
 Sandys 37. ward, Sandys østre stav i Utah.*

JOSEPHS FREMSTILLING I RETTEN

FAMILIEN
KNIGHT

Da Joseph Smith i Chenangos byret i staten New York blev frifundet for alle anklagerne imod ham, stillede embedsmænd fra nabo-byen Broome med en ny anklage for at arrestere ham.

Newel Knight skrev i sin dagbog:

„Betjenten, som afleverede denne nye arrestordre mod Joseph Smith, havde aldrig så snart arresteret ham, før han begyndte at mishandle ham.“ Selv om Joseph havde siddet i retten hele dagen, uden at få mad, fik han ikke tilladelse til at spise. Han blev i stedet for ført ca. ni km hen til et værtshus, hvor de forsamlede „mishandlede, latterliggjorde og fornærmede ham. De spyttede på ham, pegede fingre ad ham og sagde: „Profetér! Profetér!“

Med hjælp fra nogle af familien Knight blev Joseph og hans to lovkyndige rådgivere fremstillet i Colesvilles underret, hvor de vidnesbyrd, der blev afsagt imod ham, var så modstridende at de blev afvist.

Til sidst blev Newel Knight indkaldt som vidne, og han blev forhørt af anklageren, hr. Seymour.

„Hr. Seymour spurgte: „Har den fængslede Joseph Smith jun. uddrevet djævelen af Dem?“

Svar: „Nej, hr. advokat.“

Spørgsmål: „Nå, De har altså ikke fået uddrevet djævelen fra Dem?“

Svar: „Jo, hr. advokat.“

Spørgsmål: „Og havde Joseph Smith ikke andel i dette?“

Svar: „Jo, hr. advokat.“

Spørgsmål: „Så var det altså ham, der uddrev djævelen af Dem?“

Svar: „Nej, hr. advokat, det var ved Guds kraft, og Joseph Smith var bare et redskab i Guds hånd ved denne lejlighed. Han befalede i Jesu Kristi navn (djævelen) at forsvinde fra mig.“

Spørgsmål: „Er De nu sikker på, at det var djævelen?“

Svar: „Ja, hr. advokat.“

Spørgsmål: „Hvordan så han ud?“

(Hr sagde en af forsvarerne, at jeg ikke behøvede at svare på dette spørgsmål.) Jeg svarede:

„Jeg tror ikke, at jeg behøver at besvare det spørgsmål, men jeg vil gøre det, hvis jeg får lov til først at stille Dem et spørgsmål, og De kan besvare det. Hr. Seymour, forstår De Dem på det åndelige?“

„Nej,“ svarede hr. Seymour, „jeg foregiver ikke at kunne forstå noget så stort.“

„Nå, ja,“ svarede jeg, „så er det ingen nytte til at fortælle Dem, hvordan djævelen ser ud, for det var et åndeligt syn og skulle ses åndeligt, og så vil De naturligvis ikke kunne forstå, hvad jeg fortæller om det.“

Advokaten sænkede hovedet, mens de forsamlede i salen lo højt over anklagerens nederlag.“

Det lykkedes Josephs forsvarere at imødegå anklagerens argumenter, skønt de ikke var formelt uddannede sagførere, og Joseph blev renset for alle anklager og frifundet.

---

*Newel Knight blev
indkaldt som vidne
for Joseph, og han blev
forhørt af anklageren.*

(„Newel Knight Journal“, *Scraps of Biography. Tenth Book of the Faith-promoting Series*, Juvenile Instructor Office, Salt Lake City, 1883).

LaRene Gaunt

EN MINDEGAVE

Sidste år gjorde jeg noget, som jeg har ønsket at gøre i mange år – jeg gav mine forældre en bog, fyldt med breve fra deres venner og familie. I disse breve mindedes folk dejlige oplevelser, de havde haft sammen med mine forældre, og gav udtryk for deres kærlighed og respekt for mine forældre. På den måde blev mine forældre mindet om, at der er mange mennesker, som har brug for dem, som elsker dem og ser op til dem for at få inspiration og beundre dem for deres gode eksempel.

Jeg blev ikke overrasket over, hvor mange mennesker der kom i tanke om én eller anden, de kunne glæde på denne måde. Men det overraskede mig, at de allesammen var overbevist om, at det ville blive vanskeligt for dem at gøre det.

Intet kunne være så langt fra sandheden. Det var noget af det mest spændende at samle denne bog og noget af det, jeg har nydt mest at gøre. Jeg opdagede noget om mine forældre, som jeg aldrig før har vidst. Nogle af brevene fik mig til at le, som nu det fra en gammel ven, der fortalte mig om en høne, der lagde et æg midt på scenen i min fars fantastiske scene i en skolekomedie. Andre breve handlede om oplevelser, der fyldte mig med en utrolig kærlighed og respekt, som nu det brev, jeg fik fra et ægtepar, som sagde, at det var mine forældre, der havde inspireret dem til at blive viet i templet.

På baggrund af denne erfaring, vil jeg gerne give nogle forslag til, hvordan man kan samle en sådan glædens og kærlighedens mindebog:

1. Skriv en liste over navne og adresser på alle de venner og familiemedlemmer, du kan komme i tanke om. Du skal ikke være nervøs for, at den ikke bliver så fuldstændig til at begynde med – du kan altid tilføje nogle navne henad vejen.

2. Send dem et brev som følgende:

Kære _____
Jeg vil gerne glæde mine forældre (skriv deres navn her), i år (til jul, på deres bryllupsdag, fødselsdag el. lign.) med en bog, fyldt med deres mest interessante oplevelser i livet. I denne bog vil jeg gerne indsætte nogle breve, historier, minder og billeder, som kan erindre dem om, hvilke glæder de har givet os og andre.

Vil I være venlige at hjælpe mig med denne opgave ved at skrive om nogle af jeres fælles minder med min far og mor? Hvis I foretrækker at indtale det på bånd, kan jeg selv renskrive det, eller I kan ringe mig op og fortælle mig om dem i telefonen, og jeg kan nedskrive det. Uanset, hvad I gør, vil jeg påskønne det meget.

I kan hjælpe mig yderligere ved at sende mig navne og adresser på andre af mine forældres venner, så jeg kan anmode dem om også at deltage i denne opgave.

Jeg vil sætte stor pris på jeres hjælp. Jeg er sikker på, at I forstår, hvor meget en sådan bog vil betyde for mine forældre.

Kærlig hilsen

Maskinskriv brevet, lav kopier af det, og send dem til de mennesker, du har stående på din liste.

3. Efterhånden som brevene kommer ind, krydser du navnene af på din liste. Tilføj de nye navne og adresser du får på din liste og send også breve til disse mennesker.

4. Saml de indkomne breve i en bog. Du kan sætte dem ind i et fotoalbum, et ringbind eller en notesbog. Brevene kan arrangeres i alfabetisk orden, med en indholdsfortegnelse forrest, så de er nemme at finde. Eller også kan du opdele dem i afsnit efter forskellige tidspunkter i dine forældres liv.

Før du giver dine forældre bogen, kan du, hvis du synes, lave kopier af den til dine søskende. □

NOGET OM DØDEN OG OM AT DØ

William M. Timmins

*Mennesker, som er nær ved at dø,
skal hjælpes med oprigtige
kærlighedsgerninger og ægte medfølelse.
Lad Ånden vejlede jer til, hvad I skal
sige og gøre.*

Da jeg var biskop for et par år siden, interviewede jeg en ung mand med henblik på en mission. Da han sagde, at han gerne ville afsted, var jeg taknemmelig, for jeg mente, at han ville blive en enestående missionær. Han var en af de dygtigste elever i sin skole, ungdomsleder i wardet, høj, sportslig og så pæn, at pigerne overalt følte sig tiltrukket af ham. Jeg har aldrig kendt nogen pænere og finere ung mand. En uge senere blev han og en ven dræbt af en spritbilist ved en bilulykke.

De unge i mit ward og i staven var lamslåede – de kunne ikke forstå, at noget sådant kunne ske. De græd og deres tro vaklede. Der kom grupper af unge hjem til mig den ene dag efter den anden, hvor de sad og græd og talte og bad på grund af det tragiske ved denne unge mands død.

Hans begravelse tiltrak så mange mennesker, at de fyldte kirkesalen, aktivitetssalen og forhallen. Under højtideligheden, hvor vi gennemgik den unge mands liv og ambitioner, græd de unge højlydt, gav afløb for deres sorg, så ulykken og tabet i øjnene og fik genoprettet deres tro og styrke. De fortalte mig i mange år derefter, hvordan dette møde ændrede deres liv for bestandigt. Nogle tog på mission, på trods af de planer de havde haft indtil da, andre satte sig som mål at blive gift i templet, atter andre ændrede levevis for at leve mere i harmoni med evangeliets principper.

Denne begravelse blev en slags lutring og en fornyelse, idet familie og venner lærte at leve med tabet af deres kære ven. Men i den sidste tid har jeg lært at indse, hvor bagvendt og forkert mange af os somme tider ser på døden og behandler folk, der er ved at dø. Lige nu oplever jeg personligt afslutningen på det jordiske liv, fordi mit legeme er ved at blive nedbrudt af kræft og nyresvigt. Nu ved jeg, at selv om folk ønsker det bedste for mig, så siger og gør de ofte det forkerte. Her følger nogle eksempler.

Hvorfor skal det altid gå gode mennesker så dårligt? Der er skrevet et utal af bøger om dette emne, men de har en tendens til at have et afstumpet syn på Gud og livet. Sidste dages hellige kan finde langt bedre svar i bogen *Tragedy or Destiny?* (Tragedie eller skæbne?) af præsident Spencer W. Kimball (Desert Book, Salt Lake City, 1977). Selv præsident Kimball måtte indrømme, at døden somme tider virker meningsløs, men at vi engang fuldt ud vil forstå. Vær sød aldrig at bede folk, som skal dø – eller deres familie – om at forklare den forestående død.

Hvad har du gjort, at du fortjener dette? Nogle af wadets medlemmer har spurgt mig, min kone og nogle af mine børn, hvad jeg har gjort forkert, siden Herren vil

straffe os ved at tage mig bort. Alene det, at folk kan tænke således, har såret min familie og mig meget. Jeg dør af kræft og ikke af synd. Den næste bemærkning er lige så sårende.

Hvis du blot havde tro . . . Mange velmenende mennesker har sagt sådan til os. Jeg tror, at vi er en åndelig familie med stærke vidnesbyrd og stor tro. Jeg har været med til at salve mange, som er blevet raske – nogle af dem ved sande mirakler. Vi må naturligvis acceptere et mirakel. Jeg beder, men indtil nu har Gud i mit tilfælde svaret med et kærligt „nej“.

Gud har mere brug for dig. Mange venner har åbent givet udtryk for deres tro på, at der er brug for mig til en stor mission på den anden side af sløret. Jeg er sikker på, at vi *allesammen* har et stort arbejde at udføre, når vi er døde, også jeg. Selv om denne tanke kan være til aldrig så stor trøst for den, der får den, så er det ingen trøst for dem, der har brug for mig her og nu.

Gør det ondt? Har du mange smerter? Det er et så personligt spørgsmål for mig, at jeg ikke har lyst til at drøfte det med alle og enhver, kun med min kone, min biskop og min læge. Ikke ret mange mennesker ønsker at tale om smerter og lidelser – det er så negativt, at det gør os bedrøvede og deprimerede.

Hvor lang tid har du igen? Det overrasker mig altid, når folk spørger mig eller min familie – specielt mine to unge døtre – hvor lang tid jeg har tilbage, før jeg dør. Kun Gud kender timen og dagen. De sidste par måneder har jeg taget på ture med mine børn, undervist i søndagsskolen og fortsat mit arbejde. Jeg forsøger så vidt muligt at leve min hverdag så helt og fyldt, som jeg kan.

Sig til, hvis der er noget jeg kan hjælpe dig med. Det har jeg selv sagt snevesi af gange, men ord alene kan ikke gøre det. Jeg foretrækker det min nabo gjorde, da plankeværket i baghaven var væltet under et stormvejr. Han spurgte ikke, om der var noget, han kunne hjælpe mig med, han kom bare, udskidte den rådne pæl og reparerede plankeværket.

Der er mange måder at reagere på, eller så meget man kan gøre for at engagere sig. Man kan hjælpe til med reparationer i hjemmet, vade haven, vaske og stryge tøj, lave et måltid mad. Det er en velsignelse, blot nogen sidder og lytter til et bedrøvet familiemedlem. Det er formodentlig vigtigere at vise øgte omsorg end at give brød. Men ord uden gerninger er ikke meget værd. Hvis du tilbyder din hjælp, så gør noget ved det.

Prøv det! Mange velmenende venner vil have os til at høre eller se bånd med råd om helbredelse, læse bøger om mirakelkure eller forsøge urter og diæter. Min læge

har forbudt mig de fleste af disse ting, og intet af det er videnskabeligt bevist. Noget af det er endog livsfarligt.

Jeg vil så gerne besøge dig, men jeg kan ikke tåle at se dig. Vi foretrækker allesammen at undgå døden og døende. Mange af vores gode venner har sagt til én af os: „Jeg vil så gerne besøge jer, men jeg kan ikke klare det.“ Det kan jeg ikke sige noget til. Men det er ingen løsning at holde sig fra livets ubehageligheder. Selv et lille kort eller et brev er bedre end at holde sig væk.

Nu, hvor jeg har nævnt noget af det, som folk ikke bør gøre, lad mig så sige, at der er masser, som man kan gøre! Familiens medlemmer kan ikke altid klare

deres egne behov, når de er følelsesmæssigt urolige, men venner vil kunne gøre livet lettere for dem. Tænk over følgende forslag.

Er der noget, du har lyst til at tale om? På dette tidspunkt i livet, betyder minder utrolig meget for mig og min familie. Nu, hvor jeg står midt imellem fortid og fremtid, har jeg visse erindringer og spørgsmål. Gennemgå sammen med mig de minder, som jeg erindringer mig. Du skal ikke være bange for at genkalde fælles minder eller oplevelser. Min personlige historie, og min slægtshistorie kan blive beriget utrolig meget, når vi udveksler minder – måske oven i købet ved hjælp af en båndoptager.

Er der noget specielt, som kunne hjælpe dig lige nu? Min nabo så, at mit plankeværk var faldet sammen, og han reparerede det, han vidste, at jeg trængte til hjælp. Men der er andre behov, der ikke er så nemme at få øje på, uden at man spørger. Spørg forsigtigt eller foreslå, hvordan du kan hjælpe. Jeg var for eksempel meget interesseret i at sørge økonomisk for min familie, men jeg vidste ikke rigtigt, hvordan jeg skulle fin-

---

På dette tidspunkt i livet, betyder minder utrolig meget for mig og min familie. Du skal ikke være bange for at genkalde fælles minder eller oplevelser.

Jeg påskønner dem, der forsigtigt spørger, hvordan de kan hjælpe, eller forslår hvordan de kan gøre det – blandt andet ved at ordne min bil.

---

de ud af, om tingene var i orden. En dag kom min biskop, som er statsautoriseret revisor, hjem til mig. „Hvis du ikke har noget imod det,“ sagde han, „så vil jeg med glæde gennemgå din økonomi sammen med dig og din kone.“ Jeg var taknemmelig for hans taktførelse, og det var en lettelse for mig at se, at tingene var, som jeg ønskede, at de skulle være, efter at han havde gennemgået regnskaberne.

Vi har allesammen projekter med hensyn til vores personlige historie, som vi aldrig fik begyndt på eller fik gjort færdige. Find ud af om du kan hjælpe til med at maskinskrive efter bånd, sætte billeder eller andre materialer ind.

„Skal jeg skifte olie på din bil?“ „Skal jeg køre for dig når du skal på indkøb?“ „Jeg vil meget gerne hjælpe dig med at høste grøntsagerne i din have“ – er noget af det, som man kan hjælpe til med. Men vær sød at lade os afgøre om vi har brug for den hjælp, du tilbyder.

Og vær sød ikke at blive fornærmet, hvis vi siger nej, når du spørger. Måske var det ikke det rigtige tidspunkt. Men måske senere.

Kunne du tænke dig en velsignelse? Jeg håber, at nogen vil sige til min kone og mine børn: „Kunne du tænke dig en velsignelse?“ når jeg ikke længere er i stand til at gøre det. Jeg har fået adskillige dejlige velsignelser, siden jeg blev syg. Men velsignelser kan også være en trøst for de andre i familien. Da den unge mand i vores ward blev dræbt ved en ulykke, besøgte jeg hans mor og gav hende en velsignelse. Så kiggede jeg hen på faderen. „Jeg tror ikke, at nogen har givet dig en velsignelse,“ sagde jeg til ham. „Kunne du tænke dig på få én?“ „Ja,“ svarede han. Ingen havde før spurgt ham, om han ønskede en velsignelse.

Lad mig tale om døden, hvis jeg selv bringer emnet på bane. Jeg skal til at gå igennem en dør ind til en anden tilværelse, og selv om jeg har et vidnesbyrd om vor himmelske Faders plan, så ønsker jeg at give udtryk for, hvad jeg føler. Lad mig tale. Bed sammen med mig.

Lad være med at føle det ubehageligt. Jeg vil elske dig for din forståelse og tålmodighed.

Giv udtryk for dine følelser. Sig til gengæld også, at du elsker mig. Det gør mig godt at høre dig sige: „Jeg kommer til at savne dig.“ Det er måske vanskeligt for dig, men dine anstrengelser vil blive påskønnet.

Forstå, hvis jeg ikke ønsker at se dig. Jeg synes måske, at jeg har brug for at være alene med min familie. Jeg er måske bange for, at mit ændrede udseende vil skræmme dig. Men det betyder virkelig meget for mig, at du er interesseret i mig. Ring til mig, og hvis jeg kan tale, så vil jeg elske at tilbringe lidt tid sammen med dig pr. telefon. Eller send mig et kort eller et lille brev. Men du skal vide, at jeg er meget interesseret i dig.

Hold mindet om mig levende. Det er en omskiftelig tid for min familie, en sorgens tid. Lad min familie sørge. Hvis de ønsker at tale, så lyt. Hvis de ønsker at græde, så trøst dem, og lad være med at skifte emne, før *de selv* gør det. Det er naturligt at sørge, det er normalt, når nogen dør, og lad dem give udtryk for deres følelser, det vil lette overgangen for dem.

Mennesker, som er ved at dø, skal hjælpes med op-rigtige kærlighedsgerninger og ægte medfølelse. Lad Ånden vejlede jer til, hvad I skal sige og gøre. Chokket er vanskeligt nok i sig selv, og det er ikke nødvendigt at sære eller skade yderligere. □

William M. Timmins, der var forhenværende professor i personaleadministration og arbejdsforhold ved Brigham Young University i Provo, Utah, døde den 26. februar 1989 – efter at denne artikel blev læst. Han efterlod hustru og fem børn.

DER ER MERE END ÉN SLAGS VINDERE

Jason John Bushnell

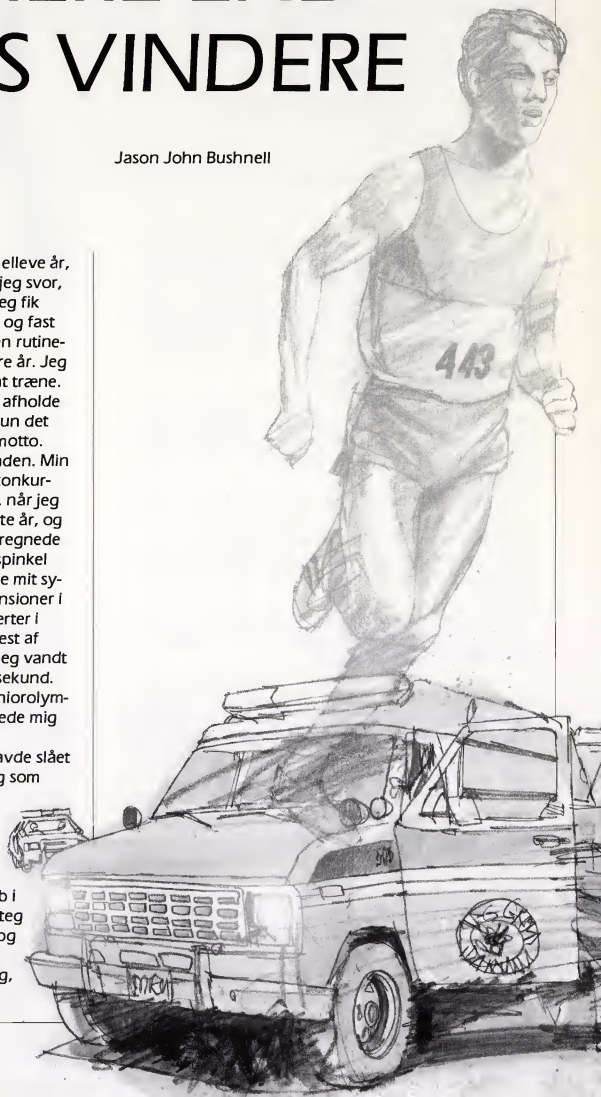
Som dreng elskede jeg at løbe. Da jeg var elleve år, vandt jeg staten Oregons terrænløb, og jeg svor, at jeg ville være amerikansk mester, før jeg fik min studentereksamen. Jeg begyndte tappert, og fast besluttet på at blive bedre end alle de andre, en rutinemæssig træning, som jeg fortsatte gennem flere år. Jeg løb hver dag mellem 5 og 16 km. Jeg elskede at træne. Hverken pløere, regn, sved eller smerter kunne afholde mig fra at arbejde hen imod mit mål. „Du får kun det ud af det, som du selv lægger i det,“ blev mit motto.

Jeg begyndte at glæde mig til juniorolympiaden. Min plan var at forberede mig til at løbe med ved konkurrencen i 1985, når jeg var 14 år, og igen i 1987, når jeg var 16. Jeg regnede med, at det var mine bedste år, og at jeg ville være i topform. Men hvad jeg ikke regnede med var, at jeg i 1985 voksede fra at være en spinkel og let dreng, til en høj og tung ung mand. Hele mit system var nødt til at følge med i de øgede dimensioner i mit voksende legeme. Jeg havde konstant smerter i mine knæ. Mine fødder og hofter skreg nærmest af smerter, når jeg løb, og det var lige alt det, at jeg vandt en konkurrence i staten med en brøkdels af et sekund. Jeg vidste, at i 1985 skulle jeg ikke deltage i juniorolympiaden, men at jeg ville have to år til at forberede mig til konkurrencen i 1987.

I foråret 1987 klarede jeg mig godt. Ingen havde slået mig i 1500-meter løb, og en lokalavis roste mig som den hurtigste løber i Oregon i mit første gymnasieår. Mine smerter var væk. Jeg følte mig godt tilpas og vidste, at jeg var rede til at deltage i juniorolympiaden.

I mellemtiden blev jeg sammen med tre holdkammerater inviteret med til et prestigeløb i regionen. Fuld af selvtillid og ved godt mod, steg vi ind i holdets bil sammen med vores træner og kørte afsted til stævnet.

Mens vi kørte på motorvejen bemærkede jeg, hvor tæt trafikken var, og jeg spændte halvt

ubevist sikkerhedsselen. Vi lo allesammen og lavede sjov, da jeg tilfældigt så op og fik øje på en bil der kom med fuld fart i mod os. Chaufføren mistede totalt herredømmet over vognen, og den begyndte at køre i zigzag ind foran i vores bane, den undgik med nød og næppe at ramme bilerne foran os. Lamslåede og tavse så vi hjælpeløse til, mens bilen styrede lige imod os.

Jeg vågnede op ved lyden af hylende sirener, politifolk der råbte og talte med andre i walkie-talkie. Vi var stødt frontalt sammen med en bil, der blev ført af en efterlyst mand i en stjålet bil, som med stor fart var blevet forfulgt af politiet. Min gode ven og holdkammerat, Lenny, som sad på sædet bag mig uden sikkerhedssele, var blevet slynget hen over mit sæde. Jeg havde lavet en drejning fremefter og sad fastklemt under vægten af hans bevidstløse legeme og mit sæde, som var klappet sammen.

Det lykkedes mig at flytte mig netop så meget, at jeg kunne se ud ad vinduet. Den anden bil lignede et stykke papir, der var krammet sammen. To ambulancer kørte hen ved siden af vores smadrede bil, og jeg blev hurtigt, men meget forsigtigt, løftet ud af vores ødelagte vogn. „Jeg tror, at han har brækket ryggen!“ hørte jeg den ene af ambulancefolkene sige, idet han så medlidende og bekymret på mig.

Det var et helt mirakel, men min ryg var ikke brækket – kun min næsel. Men en alvorlig forstrækning i ryggen og nogle alvorligt forstrakte muskler, samt nogle forvredne led forhindrede mig i at gå i nogle dage, og jeg kunne ikke løbe normalt i flere måneder. Denne ulykke var ikke med i mine planer. Jeg mistede modet, da mit motionsprogram for at komme i topform endnu engang gik i vasken.

Jeg fortsatte med at træne, både sammen med mit gymnasiehold og i en klub, som mine søskende også

var medlemmer af. Jeg så min 10-årige bror, Tyler, løbe, og jeg begyndte at blive endnu mere skuffet og irriteret. Han løb hurtigt og godt. Han kunne løbe lige så hurtigt som mange af løberne i gymnasiet, og han blev bedre og bedre for hver uge. Selv om jeg holdt meget af ham, faldt det mig for brystet at se, hvor let det så ud for ham.

Jeg så Tyler vinde et statsmesterskab, han vandt over sine nærmeste konkurrenter med 500 meter. Han blev omringet af en begejstret flok, som støttede ham, mens jeg stod bagved. Da fyldtes jeg langsomt af ubeskrivelig stolthed, og da Tyler kiggede forbi alle gratulanterne for at få min anerkendelse, følte jeg en så inderlig kærlighed mellem ham og mig, at det var som om, at vi var de eneste to på det larmende stadion. Da jeg fornemmede hans dybe behov for min anerkendelse, forlod min jalousi over hans succes mig totalt. I det øjeblik lovede jeg mig selv, at min lillebror skulle drage vejløbet afsted til USAs mesterskaber, i kraft af den viden jeg kunne give ham og i tryk forvisshed om, at han havde min støtte.

Derefter løb vi sammen. Jeg fortalte ham om form og strategi, hvordan man løber forbi de andre løbere og holder sig i spidsen. Vi løb opad bakker for at træne hans udholdenhed, vi sprintede nogle korte distancer, for at træne hans hurtighed, og vi gjorde alle mulige øvelser for at forbedre hans reaktionsevne. Vi talte om konkurrenceløb, mens vi udførte vores pligter i hjemmet, når vi spiste morgenmad, når vi kørte til byen og når vi så sport i tv. Vi løb i øsende regnvejr og i smeltende hede.

Det lykkede både Tyler og mig at placere os som de bedste i vores aldersgrupper i den nordvestlige regions mesterskaber, og derved fik vi chancen for at være med i konkurrencen for hele USA. På grund af ulykken og forstyrrelsen i min træning troede jeg, at jeg kun ville placere mig mellem de 25 bedste løbere. Mit løb var først på programmet, og jeg blev nummer 21 ud af 300, så jeg modtog en national anerkendelse.

Jeg var glad og godt tilfreds med min præstation og rettede nu hele min opmærksomhed imod Tyler. Jeg havde allerede haft ham med til terrænløb og vist ham, hvordan man forcerer en dyb grøft, mens man løber i fuld fart. Jeg viste ham hvor man skal spare på kræfterne, hvad man skal undgå, og hvordan man holder hovedet klart. Han var parat! Da vi kiggede hen til startstedet, hvor der stod 265 løbere parat ved startlinien, blev jeg lige så nervøs, som når jeg selv stillede op til løb. Tyler var nervøs og spændt, men jeg havde hele tiden forsikret ham om, at han var den bedste. Jeg fornemmede hans nervøsitet lige så meget, som var det mig selv der stod der. Hvor jeg dog ønskede, at jeg kunne vende hans nervøsitet til glæde! „Vær stærk, Tyler. Du skal bare tænke på, at der ikke er nogen, som er bedre end dig. Ingen kan slå dig,“ sagde jeg. Jeg lagde armen om hans slappe skuldre, og det var som om, at jeg forlod et desperat menneske, da jeg gik min vej og bemærkede, at han havde tårer i øjnene.

Jeg så, hvordan han løb et fuldkomment løb, mens jeg løb fra sted til sted undervejs, for at opmuntre ham, i håb om at min støtte ville nå ud til ham. Kunne han høre mig? Kunne han fornemme min styrke nå ud til ham? Han nåede til sidste afsnit af løbet på en andenplads. „Hold ud, Tyler!“ råbte jeg. „Brug armen! Tag en dyb indånding!“ Jeg håbede, at han i det mindste kunne fornemme det, jeg følte for ham, midt imellem de 5000 råbende tilskuere.

Han rundede hjørnet til de sidste 100 meter – et stykke, som vi havde løbet om og om igen, mens vi forbe-

redte os til dette øjeblik. „Nu Tyler! Giv alt, hvad du har i dig! Kom nu!“ tryglede jeg. Min stemme rystede, mens jeg frydede mig over min lillebror, et billede på fuldkommen sundhed, kæmpende sig frem det sidste stykke vej til en strålende finale, hvor han blev den vinder, som jeg engang havde drømt om at blive.

Min stolthed over ham sagde mig, at jeg også havde vundet noget. Jeg indså, at jeg havde ofret noget af mig selv, for at Tyler kunne få succes, og det gav mig en følelse, som var langt rigere og meget stærkere end jeg nogensinde havde forstillet mig. Da en udmattet Tyler banede sig vej gennem mængden, for at komme hen til mig, gispede han de ord frem, som lærte mig den største lektie, jeg har fået i mit liv.

„Jason, det var forfærdeligt – men jeg hørte hele tiden dine opmuntrende råb, oven over de larmende mennesker, og jeg vidste, at jeg kunne vinde. Jeg vidste at jeg måtte vinde!“

Hvilke andre ting ville denne lille sportshelt kunne lære af mig – gode eller dårlige?

Hvad med alle vore andre søskende i menneskehedens familie? Hvilke budskaber hører de ovenover den larmende flok? Hvor mange andre har brug for at høre ræsten i mængden, ligesom Tyler der kunne høre opfordringen til at vinde og reagerede på den? Hvor ofte bliver vi ikke for optaget af vore egne planer og fejltagelser til at råbe opmuntringer ud til folk om at sejre?

Da Tyler og jeg omfavnede hinanden, forstod jeg betydningen af disse ord: „Den, som elsker sin broder, bliver i lyset, og han støder ikke an“ (1 Johannes 2:10). □

Han rundede hjørnet til
de sidste 100 meter af løbet.
„Nu Tyler!” råbte jeg, „giv alt,
hvad du har i dig!”

„ER DU STØRRE?“

Jennifer Clark

Jeg sad i min seminarklasse, mens jeg kun lyttede halvt efter det, som min lærer sagde om de prøvelser, som Joseph Smith og de første hellige måtte udholde.

Vi studerede Kirkens historie, og selv om jeg havde en fortrinlig lærer, så var jeg ikke særlig interesseret i at være til seminar dén dag. Jeg havde medlidenhed med mig selv. Jeg havde sat mig, uden så meget som at smile til bror Anderson, som altid havde et muntret ord til overs for enhver. Han sagde ikke ret meget, men jeg kunne se på ham, at han vidste, at der var noget i vejen.

Nå ja, hvorfor skulle der ikke være noget i vejen? Jeg havde al mulig grund til at synes, at der var noget i vejen, tænkte jeg. Jeg var træt af alting i mit liv. Jeg var træt af skolen, træt af mine lærere og træt af at bo i en lille by, hvor der ikke var noget spændende at lave.

Midt under min depression, hørte jeg noget i klassen, som fangede min opmærksomhed. Bror Anderson fortalte om engang, hvor Joseph Smith og nogle af hans venner igen var fængslet for forbrydelser, som de ikke havde begået. Joseph bad i sin desperation til Herren,

om han ville udfri dem og spurgte, hvorfor han tillod, at de skulle lide, når de havde været så trofaste. Så læste bror Anderson Herrens svar til profeten Joseph Smith for os fra Lære & Pagter 122:7-8:

„Og om du bliver kastet ned i hulen eller falder i morders hænder, og der fældes dødsdom over dig; om du kastes i dybet, om de skummende bølger slår op om dig; om heftige vinde bliver dine fjender; om himlen overdækkes med tæt mørke; om alle elementerne forener sig for at spærre dig din vej; og fremfor alt, om helvedes gab åbner sig vidt for at opsluge dig, da skal du vide, min søn, at alt dette skal give dig erfaring og tjene dig til bedste.

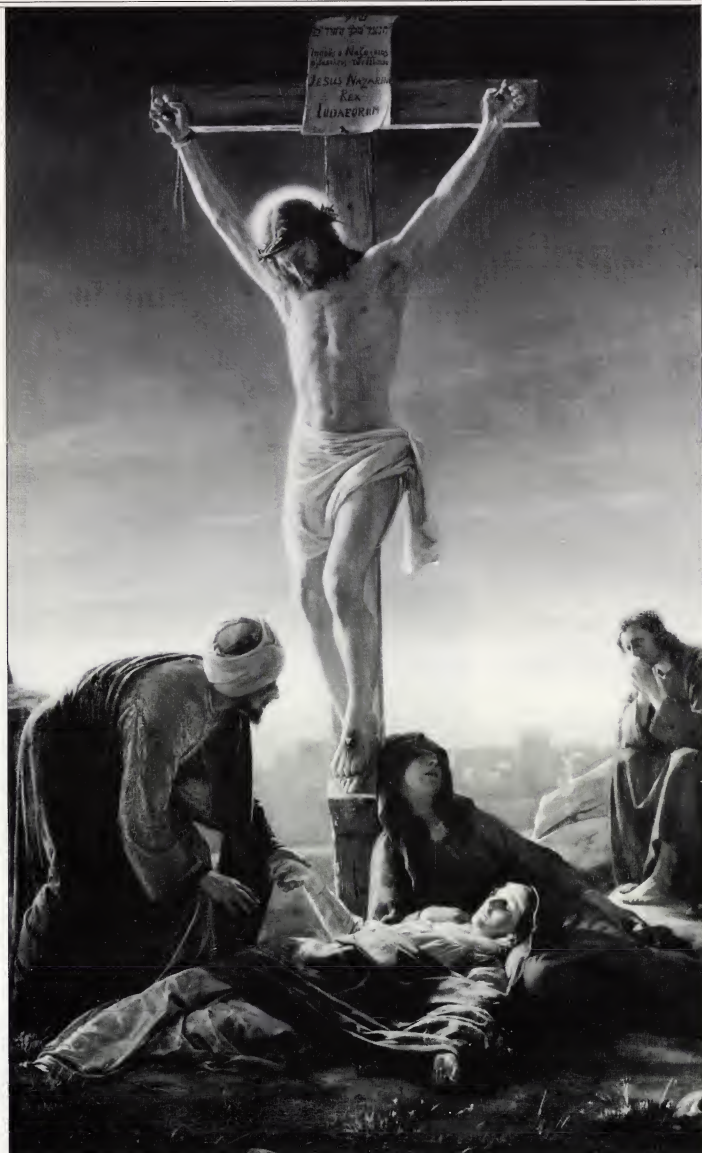
Menneskesønnen steg ned under alt dette; er du større end han?“

Han lagde stor vægt på hvert eneste ord i den sidste sætning, og der blev fuldkommen stille i lokalet, mens vi tænkte over disse ord. Jeg følte det, som om jeg var slået oven i hovedet med en hammer.

„Av da,“ mumlede jeg.

Bror Anderson så på mig og smilede. „Ja, av da,“ sagde han. Hvem skulle klage? Med hvilken ret kunne

„Menneskesønnen steg ned under alt dette; er du større end han?“

„Korsetsfaldet“, af Carl Heinrich Bloch. Originalen hænger på Frederiksborg slot. Anvendt med tilladelse af Frederiksborg Museum.

jeg sige til Herren, at jeg blev uretfærdigt behandlet i mit liv? Hvordan kunne jeg være så utaknemmelig?

Jeg glemmer aldrig den dag, eller det jeg følte den dag. Det var som om, at dette skriftsted hele tiden virkede i mit bagehoved, og lige så snart jeg fik lyst til at sige: „Hvorfor mig, Herre?“ hørte jeg bror Andersens dybe, bløde stemme langsomt og roligt sige: „Menneskesønnen steg ned under alt dette; er du større end han?“

Jeg vil altid være Herren taknemmelig for denne oplevelse. Min indstilling ændredes fuldstændig. Mit syn på livet fik en drejning, og når jeg bevarer dette perspektiv, kan jeg nu udholde mine prøvelser. Nephi sagde: „Thi jeg ved, at Herren ikke giver menneskene nogen befaling, uden at han åbner en udvej for dem, så at de kan udføre det, som han befaler dem“ (1 Nephi 3:7). Jeg ved også, at det er sandt. Jeg har formodentlig ikke oplevet halvdelen af mit livs prøvelser endnu, men jeg vil altid huske den dag til seminar, hvor jeg blev så grundigt ydmyget og bragt til fuld erkendelse af, hvilke ofre vor Frelser, Jesus Kristus, led, for at vi kan få evigt liv. □

DET VAR MORSOMT AT HJÆLPE

Richard M. Romney

Er I på jagt efter en god idé til en ungdomskonference? Så har Aurora stav i Colorado et forslag. Arbejde.

Hårdt arbejde.

Noget med at skovle grus, grave i jorden, luge, male, gøre rent.

Blandet med morskab og fællesskab.

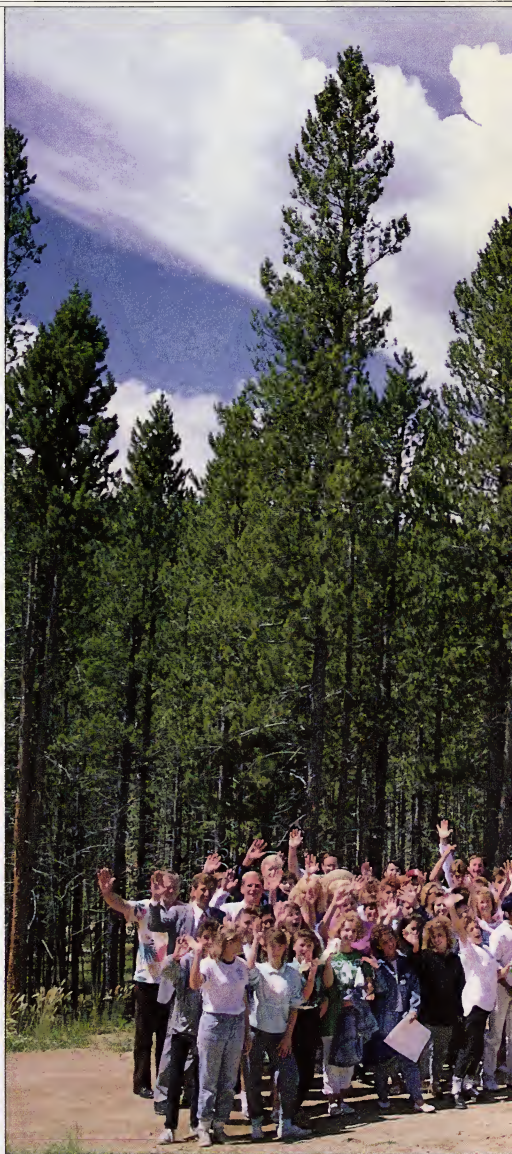
Det kræver en forklaring. De unge mennesker i Aurora ville så gerne gøre noget nyt til deres ungdomskonference, noget helt særligt. Så de brugte tre dage på at gøre en by ren.

„Vi spurgte stavnens ungdomskomiteé, hvad de syntes, vi skulle gøre,“ forklarede Richard C. Humpherys, der er andenrådgiver i stavspræsidentskabet. „De sagde: ‚Noget med at hjælpe én eller anden,‘ og ‚noget der styrker vores vidnesbyrd.‘ Men eftersom de spurgte, så opfordrede vi dem til at gå i gang.“

Inspireret af en artikel i Stjernen fra februar 1988 – „Det opbyggede deres vidnesbyrd at bygge et hus“ (s. 47) – så ungdomskomiteen sig omkring i omegnen for at finde ud af, hvor de kunne hjælpe. De bestemte sig for Granby af tre årsager – byen lå i nærheden af Aurora, kommunen havde vanskeligheder med at klare sig og borgmesteren, byrådet og handelsforeningen virkede ægte interesseret i at stable et projekt på bene-
ne, som de unge kunne arbejde på.

Der var endnu en fordel ved det. Den lille sidste dages hellige gren i Granby, med ialt fem aktive familier, havde nogle unge, som ville nyde at få selskab af andre af Kirkens unge. Og det blev besluttet, at mens de unge fra Aurora var der, så kunne de hjælpe med at male kirken i Granby.

Busserne forlod Aurora klokken 7 en torsdag mor-

gen. Klokken 10.30 delte 84 unge mennesker sig i 8 hold, som fik travlt overalt i Granby. Da de alle havde ens T-shirts på, var de ret iøjnefaldende. En lokal radiostations bekendtgørelse om, at de unge sidste dages hellige vaskede folks biler gratis, oplyste folk om, hvem de var, og hvad de gjorde.

„Vi gik i byen og købte sodavand,“ sagde Andy Clapton på 18 år. Han havde skovlet grus hele formiddagen til brug for en lille jernbanestation. „Ekspedienten sagde: ‚Er du mormon? I gør et godt stykke arbejde.‘“

„En masse mennesker spurgte, hvad vi lavede,“ sagde Sandra Hilborne på 15. Hun gjorde blomsterkasser rene på hovedgaden. „Vi fortæller dem, at vi hjælper folk, mens vi har det sjovt sammen.“

Og det var virkelig hvad der begyndte at ske. De unge mennesker opdagede glæden ved at hjælpe deres medmennesker.

„I begyndelsen var jeg ikke særlig interesseret,“ sagde Liza Zmolek på 14. Hun fejede gader. „Men når jeg så folk kigge på os, så var det som om, at de regnede mig for noget, og derfor gjorde jeg mere ved det, og følte mig godt tilpas ved det.“

Angelica Velez på 15 tørrede sig over panden og smilede: „Da vi kom ind på kirkegården,“ sagde hun, „kunne man

næsten ikke få øje på gravstenene. Så kom vi med slåmaskiner og havesakse. Vi rev grene sammen og bar en masse grene og træ væk. Nu kan man se, hvad vi har lavet, og det ser pænt ud."

GINNY STAFFORD PÅ 14 HAR LIGGET PÅ KNÆ HELE FORMIDDAGEN OG LUGET, TIL HENDES FINGRE VAR HELT GRØNNE. HUN SAGDE HØJT OG TYDELIGT, HVAD EN MASSE MENNESKER MEN-

te om det: „Det er snavset arbejde, men når det er gjort, så føler man sig glad og ikke spor snavset."

„Det er dejligt at gøre noget for andre," sagde Jacob Carter på 15.

Udover at gøre rent på hovedgaden i Granby, vaske biler, rydde op på kirkegården, skovle grus på togstationen og luge i midterrabatten på byens motorvej, har de unge malet byens historiske bjælkekirke, ordnet anlægget uden for denne kirke og poleret bænkene og orglet indenfor.

„Jeg synes, at det har været noget helt specielt," sagde Daphne Motto på 17. „Det gjorde ikke noget, at det ikke var en sidste dages hellig kirke. Det var som om, vi dermed sagde, at vi alle er søskende og har brug hinandens hjælp."

Og det var naturligvis i høj grad også det, som de unge kirkemedlemmer i Granby sagde.

„Jeg blev nærmest helt nervøs, da to fyldte busser ankom," sagde den 13-årige Corey Trial, én af de fire aktive sidste dages hellige i Granby.

„Jeg har boet her i alle mit liv," sagde Mark Bickmore på 14, „jeg har aldrig før set så mange unge mennesker med den samme tro som jeg."

Det varede ikke længe, før Ray Beaty på 16 arbejdede side om side med unge fra Aurora, som han først

havde mødt den samme morgen. „Vi føler os ret ensomme her, og somme tider synes vi, at vi er de eneste. Når vi arbejder sammen på denne måde, så tror jeg, at vi stifter venskaber, som vil holde."

Den eneste aktive unge pige i Granby, Vickie Adams på 13, sagde: „Jeg er ikke vant til så mange mennesker. Det er en hjælp for mig at have så mange mormoner omkring mig."

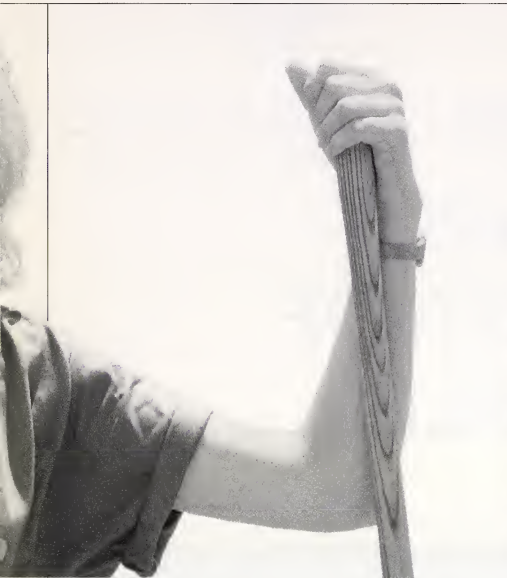
De unge fra Granby og de unge fra Aurora gjorde alting sammen under denne konference, men ikke kun i forbindelse med tjenesteprojekterne, for de havde også andre aktiviteter. De spillede volleyball. De spillede fodbold. De spillede oven i købet fodbold med en bold i overstørrelse.

De afholdt blandt andet en hawaiiifest med et roadshow, et svømmeparty og et bal. Men nogle af de bedste aktiviteter var samtalerne, hvor de talte om idealer og hyggede sig sammen.

„Jeg opdagede, at Kirken er meget mindre her," sagde Fred Tanquary, „jeg mener, der er kun fire unge i denne gren. Men fordi vi alle har evangeliet til fælles, hørte de bare til iblandt os."

I de tre dage ungdomskonferencen varede, udviklede de unge fra Granby og de unge fra Aurora sig på en behagelig måde, når de drøftede fælles mål - missione-

ring, læse Mormons Bog og dele den med andre, om moral og standarder og om at bevare troen i en verden fuld af tvivlende mennesker. Dette nære fællesskab styrkedes også ved aftenens møder, hvor lederne fremhævede emner som: „Små beslutninger, der træffes nu, har store konsekvenser senere“, „Evangeliets bud på, hvordan man bliver lykkelig“ og „Dit dyrebareste øje er dit vidnesbyrd“.

Men det var naturligvis som sædvanlig det sidste konferencemøde, der blev højdepunktet. De unge sidste dages hellige mødtes med Granbys borgmester, Jerry Roberts, i et sollyst lokale. De overrakte ham et historisk fotografi af Granby, som nu hænger på jernbanestationen, og en Mormons Bog som de håber, at han vil læse. De lyttede til hans takketale på kommunens vegne.

Derpå havde de unge og deres ledere et par timer sammen, hvor de talte lige fra hjertet.

En ung mand, som havde kæmpet for at holde budene, fortalte de øvrige, at det var gruppen, der havde hjulpet ham.

„Jeg har længe vidst, at jeg var nødt til at ændre visse ting i min levevis,“ sagde han. „Og nu, hvor jeg har været her, har jeg fået hjælp til at indse, hvor lykkelig man kan være, bare man gør det rigtige. Jeg er ved at

forandre mig. Jeg er begyndt forfra.“ En anden ung mand, der var præst, sagde, at han kun havde været aktiv i Kirken i et år. „Det er den første ungdomskonference, jeg er med til,“ sagde han. „Men jeg har virkelig fornemmet Ånden her.“

Andre, som for eksempel Holly Mattison på 16, talte om at efterleve evangeliet på et gymnasium, hvor hun,

der er sidste dages hellig er en minoritet. „Det er ikke altid nemt,“ sagde hun. „Der er en masse problemer og udfordringer.“ Men hun sagde, at én af talerne til et aftenmøde havde mindet hende om Frelserens kærlighed til hende, at han kender hende ved navn og vil hjælpe hende til at være stærk.

Under samtalerne kom de unge naturligvis også ind på en vurdering af de tre dages tjenestegørelser.

Darla Evans på 17 sagde, at hun syntes, at det havde været dejligt at foretage sig andet til en ungdomskonference end lige netop at underholde sig selv. „Det meste af året arbejder vi mest for os selv, men det vi har gjort her, har altså været til gavn for andre mennesker.“

Så talte præsidenten for Granby gren, Gary M. Cooper:

„Grenen blev oprettet for 15 år siden,“ sagde han, „og jeg kan ærligt sige, at dette her er det bedste, der nogensinde er sket os. Vi påskønner, at I gav jer tid til at komme hertil og rette søgelyset mod os i vores kommune. Det er noget, vi har ønsket os meget længe. I har gjort et stort stykke arbejde, I har gjort rent i vores by, og det er vigtigt. Men jeg håber nu på, at nogen vil acceptere evangeliet på grund af jeres eksempel. Det ville være den største tjeneste af alle!“ □

Laird Roberts

EN HØJT- SPARKENDE FAMILIE

„I Taekwon Do er det lige så vigtigt at udvikle karakteregenskaber, som det er at udvikle sig fysisk. Det hører med til kurset at vise respekt for sine lærere og sine forældre,“ siger Shane.

„Jeg troede, at Master Kim var ved at begå en frygtelig fejltagelse,“ siger hun. „så jeg gik direkte til ham, men alt, hvad han fortalte mig om mormonismen, virkede fornuftigt.“

Shane Aldous træder hen foran de andre på sit karatekursus. „*Taegeuk Seven Jang*,” råber han, idet han indleder med at gennemgå en række indviklede, graciøse bevægelser med eleverne. Han kalder dem *a kata*. Han samler fingrene og vender håndfladerne opad. Hans øjne er vidtåbne, han er vågen og opmærksom og bevæger fødderne lavt henover gulvet. Med indøvet præcision laver han derpå en yndefuld cirkel med den ene hånd, standser op, trækker hånden tilbage og skubber den opefter. Og så følger et hurtigt højt spark. Et karatekursus virker måske ikke som det mest passende sted at missionere, men for den 15-årige Shane Aldous og hans familie kan næsten ethvert sted byde på en mulighed.

„For to år siden var jeg den største dreng i klassen,” forklarer Shane. „Alle de andre drenge, som mente, at de var store og stærke, ville gerne slås med mig. Men jeg bryder mig ikke om at slås. Så fik min mor øje på en annonce i avisen om et karatekursus, og hun spurgte, om jeg kunne tænke mig at gå til karate.”

Kursets instruktør, Chol H. Kim, underviser i *TaeKwon Do*, en koreansk form for karate, hvor der både lægges vægt på fysisk og psykisk disciplin. „I *TaeKwon Do* er det lige så vigtigt at udvikle karakteregenskaber, som det er at udvikle sig fysisk. Det hører med til kurset at vise respekt for sine lærere og sine forældre,” siger Shane.

Shanes forældre og hans bror Brad på 14 år blev så imponeret af det, som instruktøren, Master Kim, lærte sine elever, at de også meldte sig til hans kursus. „I vores familie gør vi så meget som muligt sammen,” siger Shane.

Eftersom familien Aldous arbejdede sammen og kunne hjælpe hinanden, fik de hurtigt fremgang.

Brad og Shane begyndte at deltage i konkurrencer i karate, og de opnåede USAs største ærespræmier i en juniorolympiade inden for deres grupper. Shane fik en

sølvmedalje og Brad fik to guldmedaljer.

Lige siden familien Aldous meldte sig til Master Kims karatekursus, har han lagt nøje mærke til dem. Der var noget ved dem, som adskilte dem fra andre mennesker. „Jeg var imponeret af den støtte, de var for hinanden,” siger han. „Og over hvor stor vægt de lagde på den personlige trivsel samt på familiens trivsel og udvikling.”

Det endte med, at familien Aldous inviterede Master Kim med i kirke. Han begyndte at få missionærlektierne og blev døbt.

Kort tid efter hans dåb blev en af hans elever, Gloria Lee på 19 år, også døbt.

„Jeg troede at Master Kim var ved at begå en frygtelig fejltagelse,” siger hun. „Jeg havde hørt så meget dårligt om mormonerne. Jeg ønskede ikke, at han skulle involveres i noget, som jeg mente var en falsk religion og på den måde spolere hele sin tilværelse. Jeg besluttede mig til at gøre noget ved det, så jeg gik direkte til ham og nogle andre af Kirkens medlemmer. Men jeg var selv i tvivl om en masse ting ved min egen religion, og alt, hvad jeg lærte om mormonismen, virkede fornuftigt. Jeg kunne ikke fornægte det. Jeg begyndte at få lektier af missionærerne, og i stedet for at redde Master Kim fra den ‚forfærdelige‘ religion, endte det med, at jeg selv blev døbt. Jeg var meget heldig. Min familie tilhører en anden kirke, og de er bekymrede for mig, på samme måde som jeg var det for Master Kim. Det er ikke så nemt, men jeg har aldrig fortrudt, at jeg lod mig døbe. Kirken er sand. Familien Aldous har altid været et godt eksempel for mig. Uden dem ville jeg aldrig have fundet Kirken.”

Ifølge Shane er det vigtigt, at en familie samarbejder, og at de efterlever og kender evangeliets principper, for at de kan være vellykkede missionærer. „Man ved aldrig, hvornår man bliver iagttaget af folk,” siger han. Eller hvornår de bliver interesseret og begynder at stille spørgsmål.” □

Om hytten på vor rejse
brydes ned salig dag, alt
er vel! Endt er da al vor trængsel
og ufred, og hos Gud bor vor
sjæl. Men om vort liv det bliver
spar't og vi med Israel få part,
vi Jesus da vil møde snart, alt
er vel, alt er vel!

Sange, nr. 8 *Kom, kom, Guds folk*